PIEC´ AUTO, s.r.o., č. 301, 951 17 Velčice

Recyklácia starých vozidiel

Máj 2015

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

PIEC´ AUTO, s.r.o.

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

45 302 189

3. SÍDLO

PIEC´ AUTO, s.r.o., č. 301, 951 71 Velčice

4. OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA OBSTARÁVATEĽA

AEGIS BUSINESS GROUP s.r.o.
Budatínska 16
851 05 Bratislava

5. KONTAKTNÁ OSOBA A MIESTO NA KONZULTÁCIE

Čalkovská Eleonóra

Telefón: +421 949 683372

Email: ekoabg@gmail.com

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

1. NÁZOV
Recyklácia starých vozidiel

2. ÚČEL
Účelom investičného zámeru je vybudovanie prevádzky zameranú na kompletnú recykláciu starých vozidiel, v existujúcich priestoroch (objektoch) bývalého autoservisu. Dôjde k úplnej rekonštrukcii objektov, ktoré budú spĺňať všetky podmienky na zabezpečenie recyklácie starých motorových vozidiel.

3. UŽÍVATEĽ
Navrhovateľ činnosti bude jej jediným užívateľom.

4. CHARAKTER ČINNOSTI
Podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, Prílohy č. 8 je potrebné vykonanie zisťovacie konanie k nasledovným navrhovaným činnostiam:

- ***Zhromažďovanie odpadov zo železných kovov, z neželezných kovov a starých vozidiel,*** *patriace do kap.* ***9.*** *Infraštruktúra, položka č.* ***10*** *- zámer podlieha zisťovaciemu konaniu bez limitu (časť B)*
- ***Stavby, zariadenia, objekty a priestory na nakladanie s nebezpečnými odpadmi,*** *patriace do kap.* ***9*** *Infraštruktúra, položka č.* ***9*** *– zámer podlieha zisťovaciemu konaniu od 10t/rok (časť B)*

Navrhovateľ PIEC´ AUTO, s.r.o., č. 301, 951 71 Velčice, v zastúpení AEGIS BUSINESS GROUP s.r.o., Budatínska 16, 851 05 Bratislava, podal na Okresný úrad Zlaté Moravce, odbor starostlivosti o životné prostredie žiadosť o upustenie požiadavky variantného riešenia zámeru, ktorej bolo vyhovené listom č. OU-ZM-OSZP-2015/000650 – 06 VA zo dňa 14. mai 2015 (viď príloha).

5. MIESTO REALIZÁCIE

Kraj:	Nitriansky
Okres:	Zlaté Moravce
Mesto:	Velčice
Kat. územie:	Velčice, par. č. : 2450/3, 2450/6 (intravilán)

6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Obr. č.1: Umiestnenie navrhovanej činnosti

7. TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA ČINNOSTI

Začiatok výstavby: apríl 2015
Ukončenie výstavby: december 2015

8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Nulový variant
Nulový variant predstavuje stav, ktorý by nastal, kedy by sa navrhovaná činnosť v zmysle predkladaného zámeru, na danej lokalite nerealizovala, resp. by sa realizovala doterajším spôsobom.

Predkladaný zámer je vypracovaný v dvoch variantoch, pričom za jeden variant je považovaný nulový variant.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Stavba po jej zhotovení bude slúžiť investorovi na podnikateľské účely, čo je v súlade s platným územným planom obce Velčice.

10. CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové náklady plánovanej investície na výstavbu cca. 27 000 EUR. Rekonštrukcia objektu bude financovaná zo súkromných zdrojov investora. Podrobné náklady projektu budú stanovené vpred realizačnej fáze projektu, kedy budú známe všetky použité konštrukcie a materiály.

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Velčice

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

Nitriansky samosprávny kraj

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre
Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o ŽP
Okresný úrad Zlaté Moravce, odbor starostlivosti o ŽP
Okresný úrad Zlaté Moravce, odbor krízového riadenia
Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Zlaté Moravce

14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Okresný úrad Zlaté Moravce, odbor starostlivosti o ŽP

15. REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo životného prostredia SR

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Stavebné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku /stavebný zákon/ v znení neskorších predpisov. Súhlas na zber starých vozidiel podľa §7 ods.1 písm. l zákona č. 223/2001 Z. z.. Navrhovateľ požiada aj o vydanie súhlasu na nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane prepravy podľa §7 ods. 1 písm. g zákona č. 223/2001 Z. z., nakoľko chce poskytovať aj služby v zmysle výkupu vozidiel priamo u občanov a ich následné skladovanie vo svojej prevádzke s následným odvozom do oprávneného zariadenia.

17. VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

S prihliadnutím k charakteru stavby a jej umiestnenia možno konštatovať, že vplyvy navrhovanej stavby nebudú presahovať štátne hranice SR. Stavba neprinesie významné vplyvy na životné prostredie ani dotknuté územie.

II. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Vymedzenie dotknutého územia

Priamo dotknuté územie, ktoré je predmetom posudzovania zámeru navrhovanej činnosti sa nachádza na pozemkoch s parcelnými č. 2450/3, 2450/6 (intravilán) v k. ú. Velčice. Navrhovaná stavba sa nachádza mimo územia zástavby rodinných domov cca. 100 m. Z druhej strany je územie ohraničené ornou pôdou.

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

1.1 Geologické a geomorfologické podmienky

Geomorfologické pomery

Podľa regionálneho geomorfologického členenia SR (Mazúr, Lukniš in Atlas krajiny, 2002) patrí záujmové územie do sústavy Alpsko-himalájskej, kde hraničí časť územia podsústavy Panónska panva, provincia Západopanónska panva, subprovincia Malá Dunajská kotlina, oblasť Podunajská nížina, celok Podunajská pahorkatina a podcelok Žitavská pahorkatina s časťou podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorné Západné Karpaty, oblasti Fatransko-taranskej a celku Tribeč.

Z geomorfologického hľadiska je širšie záujmové územie situované v úzkej údolnej rovinnej nive Čerešňového potoka Žitavskej sprašovej pahorkatiny, ktorá hraničí s okrajom pohoria Tribeč.

Podľa základného rozdelenia sa dané územie nachádza na rozhraní Vrásovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry, konkrétne pozitívnej morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí a negatívnej morfoštruktúry Panónskej panvy, konkrétne mierne diferencovaných morfoštruktúr bez agradácie. Podla základných typov eróznodenudacného reliéfu ide o rozhranie planacno-rázsochového reliéfu a nížinných pahorkatín s vybranými tvarmi reliéfu úvalitovitých dolín a úvalín nížinných pahorkatín, ktoré sú ohraničené od fatransko-tatranskej morfoštruktúry morfologicky výraznými stráňami na tektonických poruchách.

Geologická charakteristika

V hlavnej časti záujmového územia patriaceho do Žitavskej pahorkatiny sa na geologickej stavbe podieľajú sedimenty kvartéru a neogénu. Pokryvný mladší kvartér je v tejto oblasti budovaný od povrchu najprv diluviálnymi sedimentmi, v podloží ktorých sú usadené naplavené fluviálne sedimenty. Pokryvné diluviálne sedimenty sú litologicky reprezentované ílmi piesčitými a podložné súdržné náplavové sedimenty sú zastúpené vrstvou stredne plastických ílov. V podloží tejto vrstvy sú usadené piesky ílovité s vysokým percentom prímesi štrkovej frakcie (30%), pod ktorými ďalej nasleduje neogén prevažne v ílovitom vývoji litologicky reprezentovaný žlto sivozelenými ílmi s vysokou plasticitou.

Inžinierska geológia

Dotknuté územie z hľadiska inžinierskogeologického patrí do regiónu tektonických depresií, subregiónu s neogénnym podkladom, ktorý hraničí s regiónom jadrových pohorí, subregiónu

obalových jednotiek a patrí do rajónu diluviálnych sedimentov (D) na severe hraničiacich s rajónom pieskovcovo-zlepencových hornín (Sz).

Geodynamické javy
Z hľadiska geodynamických javov je dotknuté územie ovplyvnené najmä vodnou eróziou na svahovitých územiach, s výskytom pri určitých typoch rastlinného krytu. Jej výskyt je významne ovplyvnený aj množstvom a intenzitou zrážok a zrnitosťou pôdy. Medzi základné typy svahových pohybov patria zosúvanie, plazenie a rútiace pohyby. Náchylnosť územia na svahové pohyby závisí od geologickej štruktúry a typu hornín, ako aj od charakteru reliéfu, najmä sklonu svahov, hydrogeologických a klimatických pomerov. Svahové pohyby, najmä zosúvanie, patria k najzávažnejším geologickým faktorom ohrozujúcim životné prostredie.

Seizmicita
Podľa mapy seizmických oblastí na území SR (STN 73 0036) sa záujmové územie nachádza v oblasti s možnosťou výskytu seizmických otrasov o intenzite 6° stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64.

Suroviny
V dotknutom území sa nenachádza žiadne ťažené ani výhľadové ložisko rudných a nerudných surovín, ropy a zemného plynu. Ložiská nachádzajúce sa v širšom okolí dotknutého územia a ich ochranné pásma nie sú v strete s realizáciou uvedeného zámeru.

1.2 Klimatické pomery
Podľa klimaticko – geografických typov (Atlas krajiny SR, 2002) patrí dotknuté územie do teplej klimatickej oblasti s priemerne 50 a viac letnými dnami počas roka, s denným maximom teplôt vzduchu väčším až rovným 25 °C a do okrsku teplého, mierne uchého s miernou zimou, pričom v severnej oblasti hraničí s okrskom teplým, mierne vlhkým s miernou zimou. Priemerná ročná teplota sa v danom území pohybuje okolo 10 ºC, pričom priemerná teplota vzduchu v januári dosiahla podľa stanice Žikava za posledných 5 rokov –0,6 ºC a teplota v júli dosiahla 21,2 ºC. Priemerný ročný úhrn zrážok za hodnotené obdobie dosiahol 787 mm. Pre bližšiu charakteristiku klimatických pomerov boli použité údaje z Atlasu krajiny SR 2002 a Ročeniek poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2006 – 2010.

Zrážky
Pri hodnotení spadnutých atmosférických zrážok je dôležité ich množstvo, časové a plošné rozdelenie. Podľa údajov zo zrážkomernej stanice Žikava priemerný úhrn zrážok za obdobie 2006 – 2010 dosiahol v danej oblasti hodnotu 787,0 mm. Maximálna priemerná ročná hodnota bola v území 1143,3 mm a minimálna 642,3 mm. Prevládajúce množstvo zrážok spadne v danom území v teplom polroku (IV-IX) 436,1 mm, v zimnom polroku (X-III) je to za posledný 5-rocný rad hodnota 350,9 mm. V roku 2010 bol najbohatší na zrážky mesiac máj s úhrnom 198,8 mm, najmenej zrážok pripadlo na mesiac október 27,7 mm. Priemerný ročný úhrn v roku 2010 bol 1143,3 mm, pričom počet dní s úhrnom zrážok vyšším ako 5 mm bol 71 dní a viac ako 10 mm 38 dní.

Tab. č. 1: Priemerné mesačné úhrny zrážok zo stanice Žikava (mm)

rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2006	52,6	61,6	44,9	37,2	116,7	67,9	44,0	126,6	12,3	30,0	43,8	11,8
2007	90,3	61,9	67,3	0,9	69,0	59,0	29,5	123,8	96,3	34,3	69,6	30,4
2008	40,1	37,7	88,4	29,5	33,7	84,8	119,1	21,3	32,6	30,9	49,0	75,2
2009	43,3	60,0	77,9	9,8	51,1	108,6	36,8	51,4	30,9	102,7	76,1	119,1
2010	60,4	59,8	32,9	84,7	198,8	142,6	116,5	143,7	101,3	27,7	104,4	70,5

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2006 – 2010, SHMÚ, Bratislava

Podľa stanice Žikava sa v záujmovej časti územia vyskytlo 43 dní so snehovou pokrývkou viac ako 5 cm a 24 dní s pokrývkou viac ako 10 cm.

Teplota

Teplota vzduchu je jedným z určujúcich činiteľov pre celkový ráz územia a je ovplyvňovaná zemepisnou šírkou, nadmorskou výškou a orografickými pomermi. Ročný priemer teplôt v oblasti Velčíc sa pohybuje okolo 10 ºC. Najchladnejším mesiacom za obdobie 2006 – 2010 bol v priemere mesiac január s priemernou mesačnou teplotou - 0,6 ºC, najteplejším mesiacom bol mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 21,2 ºC. Za uvádzaný pätročný časový rád najnižšia mesačná hodnota dosiahla – 3,9 ºC. V lete maximálna teplota za spomínané obdobie vystúpila v mesačnom priemere maximálne na 22,3 ºC. V poslednom uvádzanom roku 2010 dosiahla priemerná ročná teplota 9,5 ºC. Minimálna priemerná mesačná teplota bola v mesiaci december – 2,4 ºC a maximálna priemerná teplota v mesiaci júl 21,9 ºC.

Tab. č. 2: Priemerné mesačné hodnoty teploty zo stanice Žikava (ºC)

rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2006	-3,9	-2,1	2,5	11,3	13,7	18,6	22,3	17,0	17,5	12,3	7,2	2,5
2007	3,8	4,0	7,5	12,0	16,0	19,5	21,3	20,4	13,0	9,5	3,1	-1,4
2008	1,6	3,2	4,8	10,5	15,1	19,1	19,4	19,1	14,3	11,3	6,8	2,5
2009	-2,4	0,3	4,4	14,4	15,0	16,9	20,9	20,6	16,9	9,3	6,1	0,8
2010	-2,3	0,4	5,2	10,5	14,4	18,6	21,9	18,8	13,5	8,0	7,7	-2,4

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2006 – 2010, SHMÚ, Bratislava

Veternosť

Veterné pomery sú jednou zo základných klimatických charakteristík, čo vplýva na ráz počasia. Prúdenie, jeho smer a rýchlosť ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. Podľa meteorologickej stanice Žikava širším záujmovým územím prevládajú vetry severo – severovýchodného smeru, ktorý dosiahol za posledných uvádzaných päť rokov (2006 – 2010) početnosť výskytu 13,8 %. V roku 2010 dosiahol najvyššiu početnosť taktiež severo – severovýchodný smer vetra s početnosťou výskytu o hodnote 12,7 %. Maximálna priemerná mesačná rýchlosť vetra bola v roku 2010 v mesiaci jún (1,9 m.s-1) a minimálna v mesiaci august (0,8 m.s-1). (Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR za roky 2006 – 2010, SHMÚ, Bratislava)

Tab. č. 3: Rýchlosť vetra v mesiacoch zo stanice Žikava ($m.s^{-1}$)

rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2006	1,3	1,9	2,4	1,5	1,9	2,1	1,8	1,7	1,8	2,4	2,0	1,7
2007	1,8	2,1	3,1	2,2	2,4	1,8	2,8	2,3	2,5	2,2	2,0	1,4
2008	2,2	2,2	2,0	2,5	1,9	1,2	2,6	1,7	2,2	1,4	1,6	2,1
2009	1,7	2,5	2,3	1,8	2,6	1,9	1,3	2,3	2,1	2,1	1,0	1,2
2010	1,7	1,8	1,5	0,9	1,8	1,9	1,0	0,8	1,1	1,1	0,9	1,1

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2006 – 2010, SHMÚ, Bratislava

Tab. č. 4: Početnosť výskytu smerov vetra zo stanice Žikava (%)

rok	N	NNE	NE	ENE	E	ESE	SE	SSE	S	SSW	SW	WSW	W	WNW	NW	NNW
2006	1,2	10,8	3,5	1,4	1,6	0,7	1,0	2,9	4,8	2,4	3,8	1,1	1,7	1,2	2,5	3,3
2007	3,7	14,7	4,4	0,7	1,1	1,6	0,7	2,6	6,0	3,3	4,1	1,9	2,8	1,7	2,3	2,4
2008	2,2	15,6	4,8	0,6	1,6	0,7	0,5	3,8	6,8	2,3	3,0	0,6	1,5	1,5	1,3	2,3
2009	1,8	15,2	5,6	0,8	1,2	0,5	1,0	2,3	8,3	2,1	4,4	0,7	1,6	0,7	2,1	2,5
2010	1,3	12,7	3,4	0,7	2,6	3,8	0,6	2,9	6,3	1,0	3,3	1,0	2,1	2,7	2,8	3,2

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2006 – 2010, SHMÚ, Bratislava

1.3 Hydrologické pomery

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska patrí záujmové územie do povodia 4-21-13 rieky Nitra, pričom hlavným tokom, ktorý preteká v jeho blízkosti je Čerešňový potok, do ktorého sa vlieva v Slažanoch jeho ľavostranný prítok Slažiansky potok. Čerešňový potok sa vlieva ako pravostranný prítok do toku Žitava, ktorá je ľavostranným prítokom rieky Nitra. Čerešňový potok je vodný tok na Podunajskej nížine, preteká územím okresov Zlaté Moravce a Nitra. Pramení v pohorí Tribeč na južných svahoch Mišovho vrchu (722,6 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 620 m n. m. Tečie prevažne severojužným, na strednom toku viac juho - juhovýchodným smerom. Na strednom toku napája vodnú nádrž Velčice, na dolnom vodnú nádrž Slepčany. Medzi obcami Velčice a Slažany meandruje. Čerešňový potok je pravostranným prítokom Žitavy, do ktorej ústi v priestore Žitavskej nivy pri obci Nová Ves nad Žitavou a má dĺžku 24 km. Podľa Hydrologickej ročenky – Povrchové vody, SHMÚ, 2009, priemerný ročný prietok na toku Žitava (stanica Vieska nad Žitavou, rkm 34,20, plocha povodia 295,46 km2), ako hlavnom toku územia do ktorého sa vlieva Čerešňový potok, dosiahol v roku 2008 hodnotu 1,07 m3.s-1. Minimálny prietok bol pritom zaznamenaný v mesiaci september o hodnote 0,449 m3.s-1 a maximálny v mesiaci marec 2,90 m3.s-1. Maximálny kulminačný prietok dosiahol v mesiaci marec 15,68 m3.s-1 a minimálny denný priemerný prietok v mesiaci september 0,423 m3.s-1. Za obdobie 1931 – 2007 najvyšší kulminačný prietok dosiahol 71,60 m3.s-1 a najmenší priemerný denný prietok 0,030 m3.s-1.

Tab. č. 5: Zoznam vodomerných staníc riešeného územia

Tok	Stanica	Hydrologické číslo	Riečny km	Plocha povodia	Nadmorská výška (m n. m.)
Žitava	Vieska nad Žitavou	1-4-21-13-025-01	34,20	295,46	154,27

Zdroj: Hydrologická ročenka – Povrchové vody, SHMÚ, 2009

Tab. č. 6: Priemerné mesačne a extrémne prietoky ($m^3.s^{-1}$)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Tok: Žitava					Stanica: Vieska nad Žitavou							riečny kilometer: 34,20	
Qm	1,32	1,03	2,90	1,44	0,80	0,68	0,82	0,56	0,45	0,50	0,52	1,78	1,07
Qmax 2008					15,68		Qmin 2008					0,423	
Qmax 1931 - 2007					71,60		Qmin 1931 - 2007					0,030	

Zdroj: Hydrologická ročenka – Povrchové vody, SHMÚ, 2009

Podzemné vody

Záujmové územie sa vo svojej nížinnej časti Žitavskej pahorkatiny nachádza v predkvartérnom útvare SK2001000P - Medzi zrnové podzemné vody Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váh, pričom na severe záujmové územie hraničí s predkvartérnym útvarom SK200150FP - Puklinové a krasovo - puklinové podzemné vody Tribeča oblasti povodia Váh. Hlavná časť širšieho záujmového územia patrí do pred kvartérneho útvaru SK2001000P - Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váh, v ktorom sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä jazerno - riečne sedimenty najmä piesky a štrky, íly stratigrafického zaradenia neogén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 30 m - 100 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd je z vyšších častí panvy k nižším, resp. k drenážnym prvkom viazaných na priebeh tektonických línií. V útvare podzemnej vody SK200150FP - Puklinové a krasovo - puklinové podzemné vody Tribeča oblasti povodia Váh sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä dolomity a vápence, kremence, bridlice, pieskovce, ílovce, granity a granodiority stratigrafického zaradenia paleogén - mezozoikum - paleozoikum. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje krasovopuklinová a puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 30 m - 100 m. Smer prúdenia podzemných vôd v tomto útvare je vzhľadom na charakter horninového prostredia typu hydrogeologického masívu viac-menej konformný so sklonom terénu.

Pramene a pramenné oblasti

V predmetnej lokalite sa žiadne pramene ani minerálne vody nevyskytujú.

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie, ani jeho blízke okolie, sa nenachádza v žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) a nezasahuje do žiadneho pásma hygienickej ochrany. V oblasti sa nevyskytujú žiadne zdroje termálnych a minerálnych vôd.

1.4 Pôdne pomery

Pôda predstavuje trojrozmerný prírodný útvar, ktorý vznikol v procese historického vývoja ako dôsledok interakcie medzi geologickými, klimatickými, hydrologickými a biotickými faktormi. Charakter pôd v dotknutom území je odrazom pôdotvorného substrátu a geomorfologických jednotiek. Prevažná časť územia je tvorená kvartérnymi a neogénnymi sedimentmi Žitavskej pahorkatiny. Tu prevažujú hnedozeme a ich variety a v malom rozsahu sa tu nachádzajú aj čiernozeme, černice, luvizeme, rendziny a kambizeme. Zrnitostne sú to prevažne hlinité pôdy, v

malých ostrovoch ílovito-hlinité a často sa strieda hlinitá ornica na ílovito-hlinitom podornicí. Pôdy hlavne v pahorkatinách sú produktívne až vysoko produktívne. Na širšom území hodnotených lokalít sa vyskytujú pôdy viacerých variet. V lokalite to sú HMg – hnedozeme pseudoglejové na sprašiach a plygénnych hlinách, stredne ťažké a KM – kambizeme na ostatných substrátoch na výrazných svahoch stredne ťažké až ťažké, regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach, HMg – hnedozeme pseudoglejové na sprašiach a polygénnych hlinách, stredne ťažké až ťažké a KMg – kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách stredne ťažké až ťažké.

1.5 Biotické pomery

1.5.1 Flóra a vegetácia

Vegetácia svojou pokrvnosťou a objemom fytomasy vytvára najväčšiu časť nášho životného prostredia. Súčasne priamo či nepriamo predstavuje najdôležitejší obnoviteľný zdroj potravy pre človeka, ale aj pre živočíchy a mikroorganizmy. Charakter vegetácie v sledovanom území odpovedá celkovému charakteru územia, geologickej stavbe podložia, ako aj ďalším ekologickým faktorom a antropogénnym aktivitám realizovaným v území v minulosti a aj dnes. Podľa fytogeografického členenia Slovenska (FUTÁK, 1980) sa sledované územie nachádza na rozhraní oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu eupanónskej xerotermnej flóry (*Eupannonicum*), okresu Podunajská nížina, ktorý zaberá celú nížinnú krajinu Podunajskej pahorkatiny a Podunajskej roviny a oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresov Tribeč a Slovenské stredohorie (podokres Pohronský Inovec), kde tieto zaberajú hornaté časti územia. Umiestnenie územia na rozhraní týchto fytogeografických celkov sa prejavuje ako prítomnosťou teplomilných druhov panónskej flóry, tak aj prenikaním karpatských druhov do nižších polôh územia. Okrem polohy majú na zloženie vegetácie veľký vplyv aj podmienky prostredia, predovšetkým substrát a pôda. Vegetácia sledovaného územia je zdokumentovaná v mapovacích jednotkách spoločenstiev potenciálnej vegetácie. Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovanou vegetáciou rekonštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov. Súčasná rekonštruovaná prirodzená vegetácia je predpokladanou vegetáciou, ktorá by pokrývala určíte miesto bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia. Výskyt a rozšírenie rastlinných spoločenstiev a ich skupín, ktoré sú výslednicou pôsobenia súboru činiteľov prostredia počas dlhého geologického obdobia na tieto vegetačné jednotky plošne vyjadruje geobotanická mapa (MICHALKO A KOL., 1986). Geobotanická mapa je podkladom pre zváženie únosnosti zaťaženia prírody, pre uplatňovanie zásahov a využívania živej prírody. V sledovanom širšom území boli mapované z jednotiek potenciálnej prirodzenej vegetácie lužné lesy nížinné, dubovo-hrabové lesy karpatské, dubovo-cerové lesy, dubové kyslomilné lesy a bukové kvetnaté lesy podhorské.

Do jednotky lužné lesy nížinné (*Ulmenion* Oberd. 1953) sú zahrnuté vlhkomilné a čiastočne mezohygrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov alebo v blízkosti vodných nádrží. Jedná sa o spoločenstvá jaseňovo - brestových a dubovo brestových lesov, viažuce sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív (agradačné valy, riečne terasy a náplavové kužele) v nížinách a teplejších oblastiach pahorkatín. Sú periodicky ovplyvňované opakujúcimi povrchovými záplavami a kolísajúcou hladinou podzemnej vody. Uplatňujú sa tu tvrdé lužné dreviny ako dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), brest väz (*Ulmus leavis*), medzi ktoré bývajú hojne primiešané aj dreviny mäkkých lužných lesov, napr. topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*P. nigra*), topoľ osika (*P. tremula*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a rozličné druhy vŕb. Krovinné poschodie je zväčša

dobre vyvinuté s druhmi svíb krvavý (*Swida sanguinea*), vtáčí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), javor poľný (*Acer campestre*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), rozličné druhy hlohu (*Crataegus sp.*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*) a i. Bylinný podrast je druhovo pomerne pestrý. Vyskytuje sa tu čarovník parížsky (*Circaea lutetiana*), kostrava obrovská (*Festuca gigantea*), lipkavec marenovitý (*Galium rubioides*), plamienok plotný (*Clematis vitalba*), kokorík širokolistý (*Polygonatum latifolium*), čistec lesný (*Stachys sylvatica*), kuklík mestský (*Geum urbanum*), kozia noha hostcová (*Aegopodium podagraria*) a i. Sú mapované na alúviu Žitavy, na alúviu jej väčších prítokov a v priamo dotknutom území na alúviu Čerešňového potoka a jeho väčších prítokov. Dnes sa zachovali len fragmenty týchto porastov vo forme brehovej vegetácie rieky Žitavy, na brehoch niektorých väčších prítokov v ich dolnej časti. Zvyšky týchto porastov sú v súčasnej dobe často pozmenené a ohrozované ľudskou činnosťou (regulácia vodných tokov, poľnohospodárstvo, meliorácie a pod.), nakoľko bola podstatná časť územia potenciálneho výskytu týchto lesov premenené na ornú pôdu, trvalé trávne porasty alebo zastavané plochy a intenzívne sa využíva.

Medzi dubovo-hrabové lesy karpatské (podzväz *Carici pilosae-Carpinenion betuli* J. et M. Michalko) patria spoločenstvá listnatých lesov, ktoré vytvára najmä dub zimný (*Quercus petraea*), dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*) a iné. Zaberajú úrodné oblasti nížin, pahorkatín, v stredohoriach vystupujú súvisle do výšky 600 m.n.m. Z klimatickej stránky osadzujú teplé až mierne teplé oblasti so zrážkami 600-700 mm. Náhradnými spoločenstvami na miestach dubovo-hrabových lesov sú pasienky a lúky (zväz *Cynosurion*, menej iné). Na stanovištiach po týchto lesoch sú pôdne a klimaticky výborné polohy pre ovocinárstvo. Dnešné dubovo-hrabové lesy sú u nás nízke, výmladkové a dosť jednotvárne s prevládajúcimi trávnatými druhmi. V sledovanom území patria k plošne najviac zastúpeným listnatým lesom. Sú mapované na svahoch pahorkatín v celom sledovanom území. Zriedkavejšie sa vyskytujú aj inde, ale ich výskyt podmieňujú ako stanovištné, tak aj klimatické podmienky. Veľká časť týchto lesov je v súčasnosti premenená na ornú pôdu alebo na trvalé trávne porasty. V časti porastov je zmenené druhové drevinové zloženie v prospech nepôvodných drevín, ako napr. agát biely (*Robinia pseudoacacia*).

Dubovo - cerové lesy (zväz *Quercion confertae-cerris* Horvat 1949, asociácia *Quercetum petreae cerris* Soó 1957) sa vyskytujú prevažne na extrémnych formách reliéfu, ako chrbty a hrebene hôr, prudké a na juh exponované svahy a pod. na alkalických až neutrálnych podkladoch. Spolu so skalnými trávnatými spoločenstvami tvoria zväčša jeden komplex, a to najmä na územiach silne zasiahnutých pastvou, kde sú v podobe nízkych zakrpatených a hustých zárastov s ostrovčekmi stepných a skalných trávnatých spoločenstiev a krov. Zo stromov najčastejšie prevláda dub plstnatý (*Quercus pubescens*), dub zimný (*Q. petraea*), dub cerový (*Q. cerris*), ďalej jarabina brekynová (brekyna, *Sorbus torminalis*), jarabina mukynová (mukyna, *S. aria*), jarabina oskorušová (oskoruša domáca, *S. domestica*), javor poľný (*Acer campestre*), jaseň mannový (*Fraxinus ornus*) a brest hrabolistý (*Ulmus carpinifolia*). Z krov je hojne zastúpený drieň obyčajný (*Cornus mas*), čerešňa mahalebková (*Cerasus mahaleb*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*) a ďalšie. Bylinná vrstva je veľmi bohatá a pestrá. Náhradnými spoločenstvami sú najmä spoločenstvá zväzu *Festucion valesiacae* alebo suché pasienky.

Dubové kyslomilné lesy (zväz *Genisto germanicae-Quercion daleschapii*, rad *Quercetalia robori-petraeae auct. Europae orientalis*) – ide o menej zastúpenú kategóriu dubových lesov v sledovanom území, najmä v nižších polohách, ale i suchých, teplejších svahoch. Dominantnou drevinou je dub zimný, pomerne vysoké zastúpenie má i dub cerový a hrab, pridružuje sa borovica, breza a menej náročné dreviny. Ide o menej produkčnú kategóriu lesov na plytkých pôdach, ale zaradenú do hospodárskych lesov, i keď niektoré lokality, najmä na zbiehajúcich

južných hrebienkoch a svahoch sa blížia svojim charakterom k ochranným lesom. V stromovom poschodí je pravidelným a porastotvorným druhom dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), dub mnohoplodý (*Quercus polycarpa*), jarabina brekynová (*Sorbus torminalis*) a miestami aj buk (*Fagus sylvatica*). Vo výnimočných prípadoch je tu nalietnutá i borovica lesná (*Pinus sylvestris*), čo často zvádza chápať tieto lokality ako
stanovištia reliktných borín. Spoločenstvá tejto jednotky sú ekologicky veľmi významné a zraniteľné, vzhľadom na mimoriadne náročnú prírodnú obnovu porastotvorných drevín.

Lesné porasty v najvyšších polohách majú už charakter bukových kvetnatých lesov podhorských (podzväz *Eu-Fagenion* Oberd. 1957 em R.Tx. in R.Tx. et Oberd. 1958), ktoré zahŕňajú mezotrofné spoločenstvá bučín s výraznou prevahou buka (*Fagus sylvatica*) v nižších polohách, ktoré sú považované za subklimax bukového stupňa a ďalej klimaxové eutrofné bukové a zmiešané jedlo-bukové lesy na hornej hranici podhorského stupňa. V sledovanom území sú porasty bukových kvetnatých lesov podhorských mapované v okolitých horách Tribeča, väčšinou vo vyšších polohách okolitých kopcov a na severne orientovaných svahoch zostupujú až do dolín. Na viacerých lokalitách sú poznačené hospodárskou činnosťou.

Z hľadiska reálnej, súčasnej, vegetácie možno povedať, že v území s charakterom pahorkatinného, podhorského, menej aj horského stupňa sa uplatňujú ako druhy xerofilné a xerotermné, tak aj druhy horské. Mnohé z týchto druhov sú panónskeho, alebo mediteránneho pôvodu a do územia prenikli pozdĺž rieky Žitava. Areály výskytu týchto panónskych, teplo a suchomilnejších druhov sa na viacerých lokalitách prelínajú s areálmi karpatských druhov. Tieto chladnomilné druhy typické pre horský stupeň tvoria druhú veľmi početnú skupinu druhov územia. Vo vyšších polohách územia sú zastúpené prevažne karpatské druhy rastlín. Pôvodné zloženie a zastúpenie druhov môžeme pozorovať väčšinou len v hornatejších oblastiach. Priamo v pahorkatinách sa vyskytujú viac druhy ruderálne a celkový výskyt jednotlivých taxónov je silne ovplyvňovaný človekom. Vzhľadom na geologické podložie sa tu vyskytujú ako kyslomilnejšie, tak aj vápnomilné druhy. V druhovom zložení rastlinstva sa odráža aj stupňovitá členitosť územia. Vyčleniť tu možno nížinný stupeň s teplomilnou flórou siahajúcou približne do nadmorskej výšky 290 m.n.m. zastúpený v okolí tokov na ich nivách v najjužnejšej časti územia, stupeň pahorkatín od 290 do 500 m.n.m. charakterizovaný dubovými a dubovo-hrabovými lesmi, stupeň podhorský (submontánny) od 500 m.n.m. vyššie, pokrytý pôvodne bukovými lesmi, dnes na mnohých miestach so značne pozmenenými porastmi. V širšom okolí sledovaného územia sa vyskytujú viaceré biotopy, ktoré druhovým zložením rastlinnej zložky sú alebo sa veľmi približujú k vegetačným jednotkám potenciálnej prirodzenej vegetácie. V údolných častiach územia, ktoré budú priamo zasiahnuté realizáciou zámeru, je vegetácia veľmi poznačená činnosťou človeka a pôvodné biotopy sú tu veľmi zriedkavé. Súvislé lesné porasty sa nachádzajú v území vo vyšších polohách Tríbeča. Nachádzajú sa na miestach dubovo-hrabových, dubových alebo bukových porastov. Na viacerých miestach sú so zmeneným druhovým zložením oproti prirodzenému. Mimo súvislých lesov sa nachádzajú aj rozlohou menšie porasty drevín. Prevládajú v nich pôvodné druhy listnáčov, no vyskytujú sa aj tu aj nepôvodné dreviny.

Lužné lesy sa v území vyskytujú na alúviu rieky Žitava a na alúviách dolných tokov jej väčších prítokov. Prevládajú tu lužné lesy zväzu *Salicion albae*. V stromovom poschodí sú bežné vŕba biela (*Salix alba*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*), ktoré dopĺňajú jelša lepkavá (*Almus glutinosa*), topoľ čierny (*Populus nigra*), brest väzový (*Ulmus laevis*), vŕba trojtyčinková (*Salix triandra*), čremcha obyčajná (*Padus avium*). Z krovín tu bežne rastú baza čierna (*Sambucus nigra*), hloh jendosemenný (*Crataegus monogyna*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), ostružina džinová (*Rubus caesius*) i niektoré splavené vŕby ako vŕba purpurová (*Salix purpurea*), vŕba

sivá (*Salix elaeagnos*), vŕba košikárska (*Salix viminalis*). Bylinné poschodie pozostáva najmä z rôznych bežných nitrofilných a vlhkomilných druhov. Dobre ho charakterizuje kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), vysokú účasť tu majú ďalšie nitrátofilné populácie bežné v podobných úsekoch tokov. Väčšina týchto lesov má charakter líniových porastov s ekotónmi nadväzujúcimi na jednej strane na vegetáciu riečneho litorálu a na druhej strane na obrábanú poľnohospodársku pôdu. Majú vysokú dynamiku, prostredníctvom ktorej sú schopné pomerne rýchlej reštitúcie (samovoľnej obnovy). Sú významným biokoridorom. Na väčšine lokalít sú ovplyvnené neofytnými druhmi ako je zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), netýkavka žľaznatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka málokvetá (*Impatiens parviflora*).

Brehové porasty definujeme ako súvislé zapojené lesné porasty alebo skupiny, prvky, rady stromov, krov a bylinnej vegetácie rastúce na brehoch tokov, nádrží alebo iných vodných plôch a v ich blízkom okolí. Vlastné brehové porasty obvykle plnia breho ochrannú funkciu a na ňu nadväzujúce funkcie (drevoprodukčná, filtračná, agromelioračná, krajinno-výtvarná, rekreačná a tieniaca – vodoochranná). Účelovým poslaním porastov je stabilizácia brehov, koryta rieky alebo jej prítokov. Popritom majú funkciu hydrologickú, klimatickú, hygienickú, krajinotvornú a estetickú. V sledovanom území sú brehové porasty pomerne dobre zastúpené v okolí takmer všetkých tokov. V zachovalých pôvodných dolných častiach tokov sa nachádzajú brehové porasty tvorené vŕbou bielou (*Salix alba*), vŕbou krehkou (*Salix fragilis*), jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*) a ostatnými lužnými drevinami. Vo viacerých častiach toku sú však brehové porasty často likvidované v súvislosti s reguláciou toku, čo je nutné považovať za výrazný negatívny zásah do krajiny. Tieto brehové porasty tvoria väčšinou pôvodné, stanovištné vhodné, ale neobhospodarované dreviny, nezodpovedajúce funkčným možnostiam stanovíšť. Na neupravených menších tokoch sa nachádzajú väčšinou prirodzené brehové porasty. Stav týchto porastov z hľadiska priestorovej a druhovej skladby je však neuspokojivý. Na upravených tokoch a kanáloch sú brehové porasty len sporadické.

Bylinné brehové porasty tokov sú reprezentované prirodzenými spoločenstvami chrastnice trsteníkovej (*Phalaris arundinacea*), ktoré lemujú brehy v nesúvislých, rôzne širokých pásoch. Do nich ojedinele vstupujú porasty devätsila hybridného (*Petasites hybridus*) i porasty s vrbovkou chlpatou (*Epilobium hirsutum*). Pri Žitave sú zastúpené i zárasty neofytov, najmä netýkavky žliazkatej (*Impatiens glandulifera*). Krovinná vegetácia brehov tokov je pomerne dobre zastúpená. Tvoria ju viaceré druhy vŕb (*Salix cinerea*, *Salix caprea*, *Salix fragilis*, *Salix purpurea*), jelša lepkavá a sivá (*Alnus glutinosa*, *Alnus incana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), cremcha strapcovitá (*Padus avium*), topoľ osika (*Populus tremula*) a iné. Sú to zvyšky lužného lesa (zväz *Alno-Padion*). Často sú zastúpené porasty s vŕbou purpurovou (*Agrosti-Salicetum purpurae*). Potočné jelšiny majú veľmi vysokú až mimoriadne vysokú pôdoochrannú funkciu, ale aj funkciu mikroklimatickú, melioračnú a estetickú.

Krajinná vegetácia – nelesná stromová a krovinná vegetácia (NSKV) v intenzívne využívanej krajine zohráva veľmi významnú úlohu. Porasty drevín často preberajú funkcie pôvodných lesných porastov a vhodne dopĺňajú krajinu ako z ekologického a biologického, tak aj krajinno-estetického hľadiska. Väčšinou sa jedná o líniové doprovodné porasty, ktoré z krajinotvorného hľadiska sú veľmi dôležité, dodávajú krajine výraz, menovitost, špecifickosť. Porasty predstavujú doprovod vodným tokom, komunikáciám, prípadne železnici. Líniový doprovod vodným tokom dokumentujú typické dreviny lužných lesov ako sú jelše (*Alnus glutinosa*), vŕby (rôzne druhy rodu *Salix*), jesene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*), cremcha (*Padus avium*), menej aj iné dreviny a tieto stromové druhy dopĺňajú kroviny. Malým podielom sú tu zastúpené menšie až malé lesíky a remízky, prípadne skupiny stromov často doplnené krovitým podrastom. Na zarastajúcich častiach trávnych porastov, alebo

na okrajoch lesíkov majú kroviny často dominantné postavenie. Ich podiel v sledovanom území je dosť malý.

K najvýznamnejším biotopom širšieho územia patria zvyšky mokradnej vegetácie. Mokraďové typy ekosystémov sú významnou časťou kostry ekologickej stability krajiny.
Okrem toho, že sú biotopom mnohých vzácnych druhov rastlín a živočíchov, slúžia ako nepostrádatelná zásobáreň spodných vôd. Napriek týmto faktom patria mokrade k najohrozenejším ekosystémom. Močiarne spoločenstvá sú vyvinuté hlavne v terénnych zníženinách na okraji alúvia Žitavy. Na nepriepustnom podloží sa tu hromadí zrážková voda a voda s pramenísk. V týchto biotopoch rastie ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), kosatec žltý (*Iris pseudacorus*), žerušnica lúčna (*Cardamine pratensis*). Môžeme tu však nájsť aj spoločenstvá tvorené druhmi ako ostrica vysoká (Carex elata), ostrica pobrežná (*Carex riparia*), ostrica prosová (*Carex panicea*), lipkavec močiarny (*Galium palustre*). Pobrežná lesná vegetácia je v súčasnosti vyvinutá iba pri toku rieky Žitavy. Zo stromov prevláda vŕba biela (*Salix alba*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba popolavá (*Salix cinerea*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), topoľ biely (*Populus alba*). Z krov sú zastúpené hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), ruža šípová (*Rosa canina*), ostružina ožína (*Rubus caesius*). Z bylín tu môžeme nájsť chmeľ obyčajný (*Humulus lupus*), posed biely (*Bryonia alba*), psinček výbežkatý (*Agrostis stolonifera*), barborka obyčajná (*Barbarea vulgaris*), horčičiak štiavolistý (*Persicaria lapathifolia*) a iné.

Lúčne typy spoločenstiev nepatria k rozšíreným v dotknutom území. Nachádzame ich len vo fragmentoch. Sú to najmä porasty s ovsíkom obyčajným (zväz *Arrhenatherion*). Väčšiu plochu zaberajú kultúrne hnojené lúky s dominanciou reznacky laločnatej (*Dactylis glomerata*). Pasienky patria k pomerne hojne zastúpeným nelesným spoločenstvám. Vznikli ako náhradné spoločenstvá po lesných porastoch. Najčastejšie sa tu vyskytujú pasienkové porasty zo zväzu *Cynosurion*. Aluviálne nivy väčších tokov osídľujú porasty asociácie *Lolio-Cynosuretum* (so subasociáciami *plantaginetosum* a *alchemilletosum*). Na veľmi zošliapaných miestach nachádzame aj porasty zväzu *Polygonion avicularis,* najmä asociácie *Lolio-Plantaginetosum*. Na suchších, oligotrofnejších svahových stanovištiach sú zastúpené porasty asociácie *Anthoxantho-Agrostietum*. Vlhkejšie, intenzívne obhospodarované pasienky reprezentujú porasty asociácie *Festuco-Cynosuretum*. Na miestach bývalých dubovo-hrabových lesov sa v súčasnosti nachádzajú najmä polia a z pasienkov fragmenty polosuchých trávnatých spoločenstiev zväzu *Mesobromion*, s teplomilnými druhmi.

Zvyšky lúk v povodí Žitavy môžeme zaradit medzi dvojkosné psiarkové lúky. V najvlhších lúkach nájdeme napr. bledavku gussoneovu (*Ornithogalum gussonei*) ďatelinu pochybnú (*Trifolium dubium*), striedavo vlhké stanovištia dokumentujú napr. graciola lekárska (*Gratiola officinalis*) a ostrica včasná (*Carex praecox*). Na suchších miestach prechádzajú psiarkové lúky do porastov s dominujúcou kostravou lúčnou (*Festuca pratensis*).

1.5.2 Živočíšstvo

V širšom sledovanom území sa aj napriek zmenám, ktoré prebiehali v posledných desaťročiach zachovali ekosystémy, ktoré sú vyhovujúcim biotypom pre pôvodné druhy živočíchov. Zmeny vo využívaní krajiny spôsobili, že pôvodná fauna bola doplnená o druhy kultúrnej stepi a došlo aj k introdukcii v území nepôvodných druhov.
Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Z hľadiska vyčlenenia živočíšnych regiónov (ČEPELÁK, 1980) sa sledované územie nachádza na rozhraní panónskej oblasti, juhoslovenského obvodu, dunajského okrsku s pahorkatinovým podokrskom a oblasti Západných Karpát, vnútorného obvodu, západného až južného okrsku.

Zloženie fauny riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. V zastúpení druhov prevládajú karpatské druhy, medzi najvýznamnejšie skupiny patria vtáky, vodné živočíchy a bezstavovce. Podrobnejšie a ucelené mapovanie zoozložky územia sa v týchto lokalitách uskutočňovalo len sporadicky. Ucelený obraz môže poskytnúť len dôkladný prieskum v teréne počas celého vegetačného a aj mimo vegetačného obdobia. Rieka Žitava a jej prítoky sú v území najvýznamnejším biotopom vodnej a na vodu viazanej fauny. Líniou toku vedú migračné cesty šírenia lesných a lesostepných mokradných karpatských druhov živočíchov a rastlín smerom na J a opačne šírenie teplomilných druhov smerom na S a SV. Umožňujú to lemy brehových porastov s prevahou stromových foriem a príbrežnej drevinovej vegetácie, mozaika biotopov a maloplošných prvkov (mokrade, údolné nivy s extenzívne obhospodarovanými lúkami, rozptýlená zeleň stromových foriem) a relatívne prirodzený charakter sekvencie typov ekosystémov, zákonite sa opakujúcich v krajine v závislosti od súboru abiotických ekologických podmienok (ekotopov) vo vzťahu k živým zložkám prírody.
Najvýznamnejším terestrickým biotopom v území sú lesné porasty, okraje lesov, lemové spoločenstvá a pestré lúčne a pasienkové spoločenstvá. Na tieto biotopy je viazané najväčšie množstvo miestnej fauny.
Vodné biotopy možno rozčleniť na biotopy tečúcich vôd, biotopy stojatých vôd a na biotopy mokradí. Tečúce vody záujmového územia môžeme na základe ekologickej štruktúry ichtyocenóz a spádových pomerov začleniť do zóny podhorských tokov. Najvýznamnejším vodným biotopov tečúcej vody v území je rieka Žitava. Tu sa vyskytujú viaceré druhy rýb. Z nich patria niektoré k hospodársky významným druhom a aj k ohrozeným, ktoré sú zapísané v červenej knihe. Medzi najvýznamnejšie ohrozené a chránené druhy patria kolok malý (*Zingel streber*), pĺž obyčajný (*Cobitis taenia*) a ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*). Vo väčších prítokoch Žitavy ako je aj Hostiansky potok, Pelúsok, Stránka, Čerešňový potok, Drevenica a ďalšie je druhové zastúpenie rýb podobné, vyskytuje sa tu aj pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*). Zo zoobentosu uvedených tokov, ktorý charakterizuje dobrá druhová rozmanitosť, sú tu zastúpené druhy z čeľade podeniek (*Ephemeroptera*), pošvatiek (*Plecoptera*), potočníkov (*Trichoptera*), ulitníkov (*Gastropoda*), pijavíc (*Hirudinea*), dvojkrídlovcov (*Diptera*), chrobákov (*Coleoptera*).
Predbežný prieskum hydrofauny potvrdil predpoklad, že druhová rozmanitosť a stabilita spoločenstiev na relatívne najzachovalejších potokoch zodpovedá prirodzenému stavu.
Dominantnými druhmi zoobentosu sú tu z ulitníkov čiapočka potočná (*Ancylus fluviatilis*), z rôznonôžok krivák (*Gammarus fossarum*) a z máloštetinatých červov *Euchytraidae sp*. Stojaté vody a mokrade patria všeobecne k najviac ohrozeným typom biotopov v krajine. Ich medzinárodný význam potvrdzuje i Ramsarský dohovor z r. 1971, ku ktorému sa naša republika prihlásila v r. 1990. V tomto dohovore sa okrem iného berú do úvahy základné ekologické funkcie mokradí, ako regulátorov vodných režimov a ako biotopov s charakteristickou flórou. Pod pojem mokrade sú zahrnuté okrem vodných tokov aj močiare, slatiny a rašeliniská, plochy a toky s prirodzenými vodami a pod. Vodná a močiarna vegetácia má mimoriadne vysokú pôdoochrannú funkciu pri veternej erózii a nie je zanedbateľná ani funkcia mikroklimatická, melioračná a estetická. V dotknutom území sa nachádza niekoľko človekom necielene vytvorených vodných lokalít so stálou hladinou stojatých vôd, v ktorých sa pôsobením živých organizmov vyvinuli pozoruhodné biotopy. Tieto vodné typy biotopov obývajú druhy živočíchov viazané na vodné prostredie určitými životne dôležitými väzbami (vývojovými, trofickými). Uplatňujú sa tu vodné bezstavovce rak riečny (*Astacus astacus*), zástupcovia hmyzu s vývojovým štádiom vo vodnom prostredí ako efeméry (*Ephemeroptera*), pošvatky (*Plecoptera*), potočníky (*Trichoptera*), vážky (*Odonata*).

V riešenom území sa vyskytujú z obojživelníkov salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), mlok velký (*Triturus alpestris*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosnicka stromová (*Hyla arborea*), skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z terestrických stavovcov sú na vodné biotopy rôzneho typu viazané niektorý zástupcovia plazov ako užovka obyčajná (*Natrix natrix*), z avifauny napr. rybárik obyčajný (*Alcedo atthis*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*) a z cicavcov hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), vydra riečna (*Lutra lutra*), dulovnica menšia (*Neomys anomalus*), dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*) a pod.
V širšom okolí sledovaného územia sa nachádza aj niekoľko umelých vodných nádrží.
Najväčšou z nich je vodná nádrž Slepčany nachádzajúca sa na dolnom toku Čerešňového potoka. Rozloha je 46 ha, dno je členité s hĺbkou 1,0 – 4,5 m. Nachádzajú sa tu kapre, zubáče, amury, šťuky, sumce, karasy, pleskáče. Na hornom toku Čerešňového potoka nad obcou Velčice sa nachádza priehrada Velčice a na toku Stránky pod obcou Mankovce sa nachádza priehrada Mankovce.
V území sa nachádzajú len fragmenty lužných lesov, ale pozdĺž vodných tokov sú pomerne dobre zachované brehové porasty. Z významných a chránených druhov sa v nich vyskytuje z vtákov kúdelníčka lužná (*Remiz pendulinus*), červenák karmínový (*Carpodacus erythrinus*), z cicavcov piskor obyčajný (*Sorex araneus*), piskor malý (*Sorex minutus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), dulovnica menšia (*Neomys anomallus*). Príčinou nízkej druhovej rozmanitosti je malá plocha týchto porastov a silný antropický tlak (nelegálne výruby stromov, divoké skládky pevného odpadu a častá frekvencia ľudí).
Opadavý listnatý les s prevahou hrabu, duba a buka a ojedinele s prímesou neopadavých ihličnanov je plošne najrozsiahlejším formačným typom a charakteristickým biotopom na stranách územia. Tieto biotopy si zachovali svoju prirodzenú štruktúru najmä v strmých svahových polohách. Z obojživelníkov tu žije ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z plazov je tu typickým druhom užovka obyčajná (*Natrix natrix*) a vzácna užovka stromová (*Elaphe longissima*). Na skalnatom povrchu v lesostepnom spoločenstve je zastúpená jašterica múrová (*Lacerta muralis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*). Z vtákov patria k charakteristickým druhom holub plúžik (*Columba oenas*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka hôrna (*Parus palustris*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), brhlík obyčajný (*Sitta europea*).
Cicavce sú zastúpené netopierom raniakom hrdzavým (*Nyctalus noctula*) a druhmi piskor malý (*Sorex alpinus*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), macka divá (*Felis sylvestris*), jelenia a srnčia zver, potravnú ponuku lesných plodov a semien (bukvica, žaluď, lieskové oriešky) sezónne využíva sviňa divá (*Sus scrofa*). Okrem týchto druhov tu žije veľa iných druhov vtákov, cicavcov a množstvo bezstavovcov najmä z triedy hmyzu.
Z hľadiska zoologického má mimoriadny význam aj chovná obora pri Topoľčiankach, ktorá bola založená na chov a záchranu zubra lesného (*Bison bonasus*). Založené sú tu aj ďalšie obory za účelom chovu danielov alebo muflónov.
Agroekosystémy lúk, pasienkov a obrábaných polí sa z hľadiska ekológie živočíchov označujú ako kultúrna step. Druhová rozmanitosť živočíchov závisí od intenzity ich poľnohospodárskeho využívania a na zastúpení a priestorovej distribúcií trvalej štrukturálnej krajinotvornej vegetácie, ktorú tvoria skupinové, líniové krovinové a stromové formácie. Typickými pre tieto biotopy sú aj zástupcovia hmyzu mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), mlynárik repkový (*Pieris napi*), žltáčik ranostajový (*Colias hyale*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*). Zo stavovcov sú na biotop kultúrnej stepi v záujmovom území územne (topicky) a potravne (troficky) trvale viazané niektoré ohrozené a chránené druhy, ako sú z obojživelníkov ropucha obyčajná (*Bufo*

bufo), ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), z plazov jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), z vtákov jarabica poľná (*Pedrix pedrix*), prepelica poľná (*Cortunix cortunix*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), chriašteľ poľný (*Crex crex*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), labtuška lúčna (*Anthus pratensis*), labtuška poľná (*Anthus campestris*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), strakoš červenochrbtý (*Lanius colurio*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*). Potravnými väzbami je na biotop viazaný orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*). Z cicavcov krt obyčajný (*Talpa europaea*), piskor malý (*Sorex minutus*), bielozúbka krpatá (*Crocidura suaveolens*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), lasica malá (*Mustela minuta*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*). Z hospodársky využívaných druhov (ako poľovná zver) tu žije zajac poľný (*Lepus europeus*), poľná populácia srnca hôrneho (*Capreolus capreolus*). Potravnými väzbami je na lúčnych a poľných spoločenstvách fakultatívne závislá miestna čiastková populácia jeleňa európskeho (*Cervus elaphus*), svine divej (*Sus scrofa*) a líšky obyčajnej (*Vulpes vulpes*).
V predmetnom území, ktoré je silne ovplyvňované antropogénnou činnosťou nachádzame antropogénne biotopy. V ľudských sídlach žije niekoľko synantropných druhov a druhy so širokou ekologickou valenciou. Typické druhy sú bocian biely (*Ciconia ciconia*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), dažďovník obyčajný (*Apus apus*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), belorítka obyčajná (*Delichon urbica*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*), drozd čierny (*Turdus merula*), vrabec domový (*Passer domesticus*), jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), myš domová (*Mus musculus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), tchor obyčajný (*Putorius putorius*), kuna skalná (*Martes foina*).
Zo širšieho územia bol zaznamenaný aj výskyt niektorých ohrozených a vzácnych druhov živočíchov, ktoré sú uvedené v Červených knihách ohrozených a vzácnych druhov rastlín a živočíchov (SEDLÁCEK A KOL., 1988, BARUŠ A KOL., 1989, ŠKAPEC A KOL., 1992). Zároveň všetky druhy obojživelníkov, plazov a vtákov patria medzi chránené druhy v zmysle Zákona NR SR c. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MŽP SR c. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon c. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. K významnejším migračným koridorom patria vodné toky, počnúc riekou Žitavou a končiac menšími tokmi v území, ktoré so svojimi brehovými porastmi tvoria veľmi významný prvok v krajine, hlavne v jej poľnohospodársky využívanej časti. Významnejšie koridory prepájajú aj nížinné biotopy Podunajskej pahorkatiny s lesnými až horskými biotopmi okolitých lokalít Tribeča. Faunu dotknutého územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropné druhy. Pôvodná vegetácia bola ľudskou činnosťou odstránená, premenená na ornú, poľnohospodársky intenzívne využívanú pôdu.
V priamo dotknutom území i v jeho bezprostrednom okolí sa nachádzajú v prevažnej miere antropogénne biotopy ako nepôvodné, sekundárne, ktoré nahradili pôvodné biotopy.

1.6 Krajina, stabilita, ochrana, scenéria

Sledované územie môžeme rozčleniť na časť s charakterom nížinnej – pahorkatinnej – krajiny a časť s charakterom horskej krajiny – územie pohoria Tríbeč. Pahorkatinnú časť spadajúcu do Podunajskej pahorkatiny môžeme hodnotiť ako intenzívne využívanú, prevažne poľnohospodársku, krajinu so sústavou vidieckych a aj mestských sídiel s ťažiskami priemyselnej výroby, veľkovýrobnými poľnohospodárskymi farmami a výraznými komunikačnými koridormi. Zachované sú v nej len nepatrné zvyšky pôvodnej prírodnej krajiny. Časť územia s charakterom horskej krajiny tvorí územia spadajúce do pohoria Tribeč. Pre túto

časť sledovaného územia sú charakteristické hlavne rozsiahle lesné komplexy doplnené mozaikou pasienkov, lúk a menej aj ornej pôdy. Významnými charakteristikami hodnotenia prírodného prostredia sledovaného územia je geoekologická diverzita, biodiverzita, významnosť a zraniteľnosť prírodného prostredia, stupeň antropického vplyvu a i.
Krajinný priestor je trojrozmerný útvar tvorený abiotickými, biotickými a antropickými prvkami, ktoré sa navzájom podmieňujú a ovplyvňujú, ale určujú aj charakter územia a jeho priestorové usporiadanie a využívanie.
Prvky súčasnej krajinnej štruktúry (SKŠ) sú zo systémového hľadiska fyzicky existujúce objekty, ktoré zapĺňajú zemský povrch úplne. Odrážajú súčasné využitie zeme v sledovanom území. Ekvivalentom prvkov súčasnej krajinnej štruktúry sú teda typy súčasného využitia zeme. Ich typizácia vyjadruje ich schopnosť sa priestorovo diferencovať a niekoľkokrát sa v určitom území opakovať, i keď v rôznej kvalite alebo kvantite. V hodnotenom území boli vyčlenené typy súčasnej krajinnej štruktúry, ktoré boli zoskupené do určitých skupín na základe fyziognómie alebo funkčného postavenia. Pri stanovení štruktúry krajiny sa vychádza zo štandardnej metódy výskumu využívania krajiny z aspektov vizuálnych (fyziognomické črty štruktúry krajiny), kultúrno-historických (tradičné a historické prvky v štruktúre krajiny), fyzických (napr. charakter reliéfu, vodná sieť a pod.), z krajinnoekologickej štruktúry (komplex živých a neživých prvkov, prírodných a antropogénnych prvkov a ich interakcia) a z funkčnej štruktúry krajiny (využívanie krajiny).
Súčasná krajinná štruktúra predstavuje obraz aktuálneho stavu využívania územia. Dotknuté územie je ovplyvnené najmä poľnohospodárskou, lesohospodárskou a stavebnou činnosťou a využívaním krajiny v minulosti.
V sledovanom území boli na základe vyššie uvedených kritérií vyčlenené nasledovné štruktúrne prvky:

- urbánny komplex zahrnujúci obytné a obslužné prvky, priemyselné, dopravné a skladové priestory a športovo - rekreačné prvky;
- komunikačný a produktovodný komplex – cestné prvky, železnica, produktovody;
- skládkový komplex – centrálne skládky, iné skládky;
- poľnohospodársky komplex – oráčinové prvky, prvky trvalých trávnych porastov, sadové prvky, prvky hospodárskych dvorov;
- lesohospodársky komplex – prvky prirodzených a poloprirodzených porastov, prvky umelých porastov;
- vodné prvky – vodné toky a plochy, využívané vodné zdroje, pramene, zamokrené lokality;
- vegetačné štruktúrne prvky – porasty lesného charakteru, pobrežné bylinné a drevinné spoločenstvá, trávne mokradné spoločenstvá, ruderálne spoločenstvá.

Urbánny komplex zahrnuje mestské sídlo Zlaté Moravce a vidiecke sídla predstavujú všetky ostatné sídla v sledovanom území – v širšom okolí sledovaného územia obce Sľažany, Velčice, Mankovce, Ladice, Neverice, Choča. Historická urbánna štruktúra sa zachovala v centrách sídiel a inde ju predstavujú sakrálne prvky a pomníky. Tradičné urbánne prvky sa zachovali len v transformovanej podobe v jadrách sídiel. Služobná štruktúra sa v koncentrovanej podobe vyvinula len v meste a podobne aj priemyselná zóna. Dopravná štruktúra sa rozvinula na nivnej časti územia. K športovo - rekreačným areálom patria športové ihriská, záhradkárske osady a pod.

Komunikačný a produktovodný komplex predstavuje líniové dopravné prvky (cesty, železnica) a produktovody (plynovod, elektrické vedenia, vodovod, kanalizačný zberač). Skládkový komplex predstavuje niekoľko väčších alebo menších neriadených skládok tuhého komunálneho

a zmiešaného odpadu. V okolí sa nachádza aj niekoľko riadených skládok komunálneho a priemyselného odpadu.

Poľnohospodársky komplex tvorí orná pôda v celom území vo veľkoblokovej štruktúre alebo ako záhumienky a menšie polia, trvalé trávne porasty rôzneho charakteru a druhového zloženia, menšie sady, pridomové záhrady a pod. Treba sem zaradiť aj poľnohospodárske dvory a areály, poľné hnojiská, sklady a pod. rozptýlené v celom okolí, najčastejšie v blízkosti (na okraji) sídiel.

Lesohospodársky komplex tvoria lesné komplexy v okolí, plniace všetky základné funkcie, aké lesy plniť môžu a majú.

Vodné prvky zahŕňajú vlastný tok Žitavy a jej prítoky, vodné plochy. Všetky toky sú dosť atakované ľudskou činnosťou a kvalita vody v nich je podmienená charakterom poľnohospodárskeho využitia okolia tokov, vplyvmi vyplývajúcimi z priemyslu a celkovej situácii v území.

Vegetačné štruktúrne prvky – najväčšiu časť predstavujú lesné porasty a prvky nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie, hlavne pobrežné drevinové súvislé spoločenstvá alebo pobrežné drevinné medzernaté spoločenstvá. Významnejšie trávne mokraďné spoločenstvá sa nachádzajú na nive Žitavy alebo v okolí jej prítokov. Vzhľadom na intenzívne využívanie tohto územia sa v území rozšírili aj ruderálne spoločenstvá. Z hľadiska fyziognómie rozlišujeme vegetáciu urbánnej štruktúry (parková mestská a vidiecka vegetácia, sprievodná vegetácia a pod.), odprírodnenú poľnohospodársku štruktúru (veľkoplošné oráčiny, záhumienky, záhradky), poloprirodzenú rekreačnú štruktúru (vegetácia sídla, záhradkárske osady a i.), prirodzenú krajinno-ekologickú štruktúru (vodné toky a plochy, brehové porasty, trvalé trávne porasty prirodzeného charakteru) a prírodnú štruktúru (súvislé lesy).
V priamo dotknutom území alebo v jeho bezprostrednom okolí ide z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry o človekom pozmenenú krajinu s vysokým podielom zastavaných území v dotknutých obciach a území využívaných na poľnohospodárske účely (hlavne orná pôda). V širšom okolí na svahu pohoria dominujú komplexy lesnatej krajiny.

Hodnotu estetického pôsobenia krajinného obrazu, ktorý je prejavom krajinnej štruktúry nie je možné kvantifikovať, môžeme ho posúdiť len kvalitatívne (stupeň pozitívnych zážitkov človeka pri jeho pobyte v krajine). V zásade je potrebné povedať, že posudzovanie nárokov na estetickú kvalitu okolitej krajiny úzko súvisí so stupňom kultúrnej vyspelosti ľudí vytvárajúcich určitú etnickú jednotku, ako i jej materiálneho zabezpečenia.
Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny môžeme považovať osídlenie (druh, dobu a hustotu), spôsob využitia územia, zastúpenie prírodných prvkov, hlavne lesných a NSKV, komunikácie, energovody a pod. V zásade možno konštatovať, že uvedené aktivity so zvyšujúcou sa intenzitou využitia krajiny znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka. Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území možno považovať v prvom rade všetky typy lesov, remízok, parkovo upravených plôch a pod. Negatívnymi prvkami scenérie sú mestské osídlenia tvorené súvislou plochou zastavaných území, technické prvky a iné javy a prvky, ktoré negatívne ovplyvňujú celkovú scenériu krajiny.

Úsek v pohorí Tríbeča – Ide o lúčno-pasienkársky využívanú alebo lesnú, mierne rozčlenenú krajinu, s mozaikovite roztrúsenou krovitou a stromovou zelenou, s remízkami a líniovite usporiadanou zelenou pozdĺž tokov, čo vytvára optickú rôznorodosť a zvyšuje priaznivé estetické pôsobenie. Krajina uvedenej charakteristiky má priaznivý estetický účinok na pozorovateľa.

Úsek nivy Žitavy a jej prítokov – Tento úsek radíme do údolnej, intenzívne poľnohospodársky a priemyselne využívanej krajiny s mestskými a vidieckymi sídlami. Orná pôda tvorí väčšinou

veľké bloky, opticky rozčlenené sprievodnou zelenou tokov, len v menšej miere v nadväznosti na zástavbu obcí je orná pôda rozčlenená na menšie bloky. Esteticky rušivým prvkom je povrchová ťažba, poľnohospodárske areály, komunikačný koridor (štátna cesta, železnica), energovody. K pozitívnym estetickým prvkom v tomto úseku patrí tok Žitavy a zvyšky rozsiahlejších lužných porastov. Estetické pôsobenie krajiny na človeka je narušené jej intenzívnym využitím i keď vzhľadom na heterogénnu štruktúru krajiny, stupeň kvality estetických pocitov závisí od pozície pozorovateľa.

Krajina urbanizovaného typu – V tejto časti územia majú dominanciu technické prvky a prvky bytovej zástavby, ktoré viac alebo menej sú vhodne doplnené prírodnými prvkami. V scenérii územia okrem najvýznamnejších prvkov miest a obcí dominuje hlavne zvlnená pahorkatinná intenzívne využívaná krajina s malým podielom lesnej a mimolesnej drevinnej vegetácie.

Ochrana prírody a krajiny

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Územné časti vysokej biologickej a ekologickej hodnoty boli z hľadiska zachovalosti alebo ohrozenosti biotopov vyhlásené za chránené v niektorej z kategórií chránených území alebo podliehajú osobitnej ochrane.
Napriek výraznej antropizácii záujmového územia sa tu nachádza niekoľko významných lokalít, ktoré predstavujú lokality ochrany prírody, prípadne ochrany prírodných zdrojov. Druhová ochrana sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Ochrana drevín zabezpečuje legislatívnu ochranu významným stromom a ich skupinám vrátene stromoradí, ktoré majú mimoriadny kultúrny, vedecký, ekologický prípadne krajinotvorný význam.
Vymedzený krajinný priestor priamo dotknutý navrhovanou činnosťou nepredstavuje územie osobitne chránené a ani priestor, na ktorý by sa vzťahoval osobitný režim ochrany prírody v zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
Z chránených druhov živočíchov sa tu vyskytujú zástupcovia obojživelníkov, plazov, cicavcov, no dominujú hlavne vtáčie druhy, ktorých výskyt na území má dočasný i trvalý charakter v závislosti od ročného obdobia. Podrobnejšie údaje o chránených druhoch sú uvedené v príslušnej kapitole pojednávajúcej o flóre a faune územia.
Za účelom ochrany prírodných, ekologicky hodnotných krajinných celkov s mimoriadne významným prírodným bohatstvom ochrany prírody boli vyhlásené niektoré územia za chránené územia s rôznym stupňom ochrany. Na priamo dotknuté územie navrhovanou činnosťou nezasahuje žiadne takéto územie a preto tu patrí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny 1. stupeň ochrany, t.j. územie, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana.

Na okraj priamo dotknutého územia zasahuje **Chránená krajinná oblasť Ponitrie**, ktorá tu zahŕňa územia spadajúce do orografického celku Tribeč. Tribeč patrí ku starým jadrovým pohoriam. Budujú ho kryštalické bridlice, granodiority, ale i horniny mezozoika (vápence, dolomity, kremence, bridlice), z ktorých k morfologicky ojedinelým patria kremencové hôrky, lemujúce jeho chrbát zo západu na východ. Typické pre Tríbeč sú dubovo-hrabové, dubové a vo vyšších polohách bukové lesy. Vzhľadom na svoju nadmorskú výšku, geologické podložie a

expozíciu, Tribeč pokrývajú zväčša teplomilné rastlinné spoločenstvá. Rastú tu vzácne a chránené druhy ako peniažtek slovenský, hrdobárka páchnuca, hrachor benátsky, kosatec nízky, hlaváčik jarný, poniklec veľkokvetý, ľalia zlatohlavá a rad ďalších chránených druhov. Zo zástupcov fauny Chránenej krajinnej oblasti Ponitrie si pozornosť zaslúži výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Ďalej sa v nej vyskytuje jelenia, v nižších polohách srnčia a diviačia zver. Veľmi dobre sa v Tribeči darí danielej a muflonej zveri, ktorá bola na Slovensku introdukovaná v roku 1867. Zo vzácnych dravcov sa v oblasti vyskytuje orol krikľavý, orol kráľovský, hadiar krátkoprstý a včelár obyčajný. Treba spomenúť aj veľmi vzácneho jariabka hôrneho. Územie je bohaté aj na mnohé vzácne a chránené bezstavovce, ako sú napríklad fúzač obrovský, nosorožtek obyčajný, cikáda vinicová, sága stepná. Z motýľov je to napr. jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový, z pavúkov stepník červený.

V širšom záujmovom území sa nachádza niekoľko **maloplošných chránených území** ako je NPR Včelár, PP Veľký Inovec, CHA Arborétum Mlyňany, CHA Kostolianske lúky, CHA Topoľčianska zubria zvernica, CHA Topoľčiansky park (všetky na území okresu Zlaté Moravce) a CHA Jelenská gaštanica (na území okresu Nitra). V danom území okresu Zlaté Moravce sa tu ešte nachádzali ďalšie 4 chránené územia – CHA Beladický park, CHA Park Janka Kráľa, CHA Park pri hrobke Migazziovcov a CHA Pustochotársky park – ktoré boli v roku 2011 zrušené KÚŽP v Nitre Vyhláškou č.3/2011 zo dna 14.1.2011 s účinnosťou od 1.2.2011. Z vyššie uvedených maloplošných chránených území na priamo dotknuté územie navrhovanou činnosťou nezasahuje žiadne z nich.
V širšom záujmovom území sa nachádza aj niekoľko **chránených stromov**, na ktoré sa vzťahuje ochrana v zmysle § 49 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrany prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Sú to Platan v Zlatých Moravciach – 1 ks platana javorolistého (*Platanus hispanica* Münchh.) v centre mesta; Dub v Hostí – 1 ks duba cerového (*Quercus cerris* L.) pri miestnom kostole v obci Hostie; Velčické cery – 19 ks duba cerového (*Quercus cerris* L.) v danielej obore v obci Velčice.

Ochrana prírody v rámci medzinárodných dohovorov

V zmysle implementácie princípov európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov sa na Slovensku uskutočňuje úplná realizácia sústavy chránených území **NATURA 2000**. Z právneho hľadiska ide o proces implementácie dvoch základných smerníc, ktoré tvoria základ ochrany prírody v EÚ – Smernica Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákoch (Smernica o vtákoch) a Smernica Rady c. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (Smernica o biotopoch). Sieť sústavy NATURA 2000 predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť chránených území na ochranu prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín významných pre ES. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území – osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SACs) vyhlasované na základe Smernice o biotopoch a osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPAs) vyhlasované na základe Smernice o vtákoch. Cieľom súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) je zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a ochranu prírodných biotopov, zachovať priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu ako prírodného dedičstva.
NATURA 2000 je sústava chránených území členských krajín Európskej únie, ktorej hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä EÚ ako celok. Vytvorenie tejto sústavy má zabezpečiť ochranu a zachovanie vybraných typov biotopov, ohrozených druhov rastlín a živočíchov a ich biotopov, ktoré sú

významné z hľadiska Európskeho spoločenstva. Vytvorenie NATURA 2000 je jedným zo základných záväzkov členských štátov voči EÚ v oblasti ochrany prírody. Cieľom vytvorenia tejto európskej súvislej siete chránených území je zabezpečenie priaznivého stavu populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivého stavu biotopov. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území – **územia európskeho významu (ÚEV)** – územia vyhlasované v súlade so smernicou Rady č. 92/43/EHS z 22.5.1992 o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín (známa tiež ako *smernica o biotopoch – Habitats directive*) a **chránené vtáčie územia (CHVÚ)** – vyhlasované v súlade so smernicou Rady č.79/409/EHS z 2.4.1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov (známej tiež ako *smernica o vtákoch – Birds directive*).
Z lokalít sústavy NATURA 2000 sa v širšom okolí sledovaného územia nachádzajú **územia európskeho významu** SKUEV0132 Kostolianske lúky a SKUEV0131 Gýmeš a **chránené vtáčie územie** SKCHVU031 Tríbeč.

Lokality území európskeho významu sa nachádzajú vo väčšej vzdialenosti od priamo dotknutého územia a nezasahujú ani do katastra obce Velčice. Chránené vtáčie územie SKCHVU031 Tríbeč priamo je najbližšie k dotknutému územia a spadajú do neho lesné porasty na svahu nad dotknutou lokalitou.
SKCHVU031 Tríbeč je jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol kráľovský (*Aquila heliaca*) a penica jarabá (*Sylvia nisoria*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov výr skalný (*Bubo bubo*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), žltochvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*) a muchár sivý (*Muscicapa striata*). Ďalej sa tu ešte vyskytujú ďalšie druhy ako sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol rároh (*Falco cherrug*), chriašteľ poľný (*Crex crex*), pipíška chochlatá (*Galerida cristata*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), škovránok stromový (*Lullula arborea*), žlna sivá (*Picus canus*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), pŕhľaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), lastovička domová (*Hirundo rustica*) a i. bežné druhy drobných spevavcov.

Na území Slovenska boli vyhlásené aj ďalšie chránené územia v zmysle medzinárodných dohovorov, ako je napr. Ramsarská konvencia (Ramsarské lokality – medzinárodne významné mokrade), EMERALD (sieť „smaragdových" území) a pod. V sledovanom území sa žiadne takéto územie nenachádza.
Mapa chránených území je v Prílohe (ŠOP SR, 04 - 2012).

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených geoekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá vytvára predpoklady pre funkčné a priestorové zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území a vytvára predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj krajiny. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Významnou súčasťou vytvorenia celoplošného ÚSES je aj systém opatrení na ekologicky optimálnu organizáciu a využitie krajiny. V rámci ochrany prírody a starostlivosti o životné prostredie sa považuje za východiskový dokument pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a genofondu Slovenskej republiky. ÚSES predstavujú jeden zo záväzných ekologických podkladov územnoplánovacej dokumentácie, pozemkových úprav a pod.

ÚSES je vybraná, nepravidelná sieť endogénne ekologicky stabilnejších segmentov krajiny, ktoré sú v nej rozmiestnené na základe vzájomných vzťahov, funkcií a optimálnych priestorových kritérií. Kostru ekologickej stability tvoria existujúce relatívne ekologicky stabilnejšie segmenty v krajine. Ekologickým krajinným segmentom môže byt akákoľvek ekologicky hodnotnejšia časť krajiny, v závislosti od kvality ekosystémov.

Kostra územného systému ekologickej stability vytvára v krajinnom priestore ekologickú sieť, ktorá:

- zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území, predstavuje systém chránených území a ich ochranných pásiem;
- vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región – biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine);
- umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov – biokoridory;
- priaznivo ovplyvňuje intenzívne využívané časti krajiny s nižším stupňom krajinnoekologickej významnosti, tu zohrávajú významnú úlohu interakčné prvky;
- zlepšuje pôdoochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky v území.

Biocentrom môže byt ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.
Biokoridor možno charakterizovať ako priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky.
Interakčný prvok je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä menší lesík, remízka, trvalá trávna plocha, močiar, brehový porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom. Toto platí vo všeobecnosti a takto možno akýkoľvek prírodný alebo prírode blízky prvok v krajine považovať za interakčný prvok.
Genofondovou plochou rozumieme územie, na ktorom sa vyskytujú chránené, vzácne alebo ohrozené druhy rastlín alebo živočíchov na pomerne zachovalých alebo prírode blízkych biotopoch, alebo sa tu vyskytujú druhy rastlín a živočíchov typické pre danú oblasť alebo menšie územie (nemusia patriť medzi chránené a pod.) a potenciálne by sa mohli z genofondových plôch šíriť do okolia, ak by sa zmenili podmienky a využívanie okolitej krajiny. Genofondové plochy majú veľmi veľký význam pre zachovanie biodiverzity a genofondu územia. Genofondová plocha nie je legislatívnou kategóriou. Niektoré významné genofondové plochy sú zahrnuté do systému chránených území (v chránenom území spravidla tvoria najhodnotnejšiu časť) a ďalšie by si v budúcnosti vyžadovali zvýšenú pozornosť a ich legislatívne podchytenie. V širšom území bolo vymedzených niekoľko botanicky významných genofondových lokalít (údaje od ŠOP SR, 2009), na ktoré sa vzťahuje ochrana v zmysle § 6 č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Ide o lokality z ktorých prevažná časť zahŕňa biotopy európskeho významu a väčšina z nich má aj značný krajinotvorný význam.
Významné krajinné prvky v širšom záujmovom území predstavujú segmenty krajiny, ktoré utvárajú charakteristický vzhľad vinohradníckej krajiny. Ide o lokality s prevažným výskytom vinohradov, ktoré predstavujú historickú štruktúru krajiny a spolu s ekostabilizačnými štruktúrami majú význam i pre ochranu biodiverzity.

V rámci Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Nitra (Hollý a kol., 1993) boli na sledovanom území a jeho okolí vyčlenené nasledovné prvky ÚSES:

nadregionálne biocentrum (NRBC)

- NRBC Jelenec - významné biocentrum predstavujúce rozsiahle lesné plochy listnatých lesov s charakteristickými zoocenózami. Výskyt viacerých významných taxónov rastlín a živočíchov.

regionálne biocentrum (RBC)

- RBC Zlatno – významné biocentrum Tríbča s výskytom viacerých významných taxónov rastlín a živočíchov.
- RBC Velčice – významné biocentrum Tríbča s výskytom viacerých významných taxónov rastlín a živočíchov.
- RBC Malý a Veľký Tríbeč – významné biocentrum centrálnej časti Tríbča s výskytom viacerých významných taxónov rastlín a živočíchov, hlavne bezstavovcov. Vrcholové porasty bučín.
- RBC Lovce – územie venované chovu zubra (*Bison bonasus*), typické listnaté lesy s bohatým druhovým zastúpením bezstavovcov a vtákov.

nadregionálny biokoridor (NRBK)

- Zoborské vrchy - Tríbeč – terestrický biokoridor, prepájajúci nadregionálne biocentrá a ďalšie biotopy Tríbča;
- Rieka Žitava – hydricko-terestrický biokoridor, prepája biotopy Žitavskej pahorkatiny s biotopmi pohorí Pohronský Inovec a Vtáčnik.

Medzi ďalšie významné plochy z hľadiska výskytu významných taxónov flóry a fauny a ich biotopov a tým aj významné územia z hľadiska ochrany prírody môžeme zaradiť nasledovné lokality:

- Rieka Žitava (k.ú. od obce Obyce po hranice okresu s Novými Zámkami);
- Potok Stránka (k.ú. Mankovce, Hosťovce, Slažany, Martin nad Žitavou, Chyzerovce, Tesárske Mlyňany);
- Krajinný priestor Jelenec (k.ú. Jelenec);
- Orchideová lúčka pod V. Lyscom (Kostoľany pod Tríbečom);
- Kolberg - Kremencový vršok (k.ú. Ladice).

Uvedené prírodne hodnotné lokality sa nachádza vo väčšej vzdialenosti od lokalizácie zámeru, takže realizácia zámeru ich priamo neovplyvní. Priamo do riešenej lokality nezasahuje ani jedno chránené územie. V súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z. preto platí v dotknutom území prvý stupeň ochrany.

2. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNO-HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Obec Velčice sa nachádza v severnej časti Žitavskej pahorkatiny – osem kilometrov severozápadne od Zlatých Moraviec. Zo severnej strany ju lemujú južné svahy pohoria Tríbeč, ktorý na severozápade susedí s Nitrianskou pahorkatinou a na juhu s Nitrianskou nivou. Na severovýchodnej strane hraničí s pohorím Vtáčnik a Hornonitrianskou kotlinou. Na juhovýchode sa stýka so Žitavskou pahorkatinou a Pohronským Inovcom.
Obcou preteká Čerešňový potok, do ktorého sa v strede obce vlieva potok Trnava. Obec zo západu obklopujú kremencové kopce: Malý Lysec, Veľký Lysec (545 m n. m.), Ploská (567 m), zo severu hlavný hrebeň pohoria Veľký Tribeč (829 m), Malý Tríbeč (767 m), Medvedí vrch (716 m), Mišov vrch (723 m), z východnej časti bodný hrebeň Kamenné vráta (619 m), Čierny hrad (573 m) a Vršky (483 m).

Počet obyvateľov v obci Velčice bol k 31.12.2014 celkom 843 s priemerným vekom 40,00 rokov.

Občanov: 716 (nad 15 rokov)
Deti: 127 (do 15 rokov) dievčatá: 66
chlapci: 61
Mládež : 25 (do 18 rokov) dievčatá: 9
chlapci: 16
Dospelí: 691 (nad 18 rokov) ženy: 369
muži: 322

Prvá písomná zmienka o obci je v listine uhorského kráľa Ondreja II. prepoštovi Ostrihomskej kapituly kanonikovi Tomášovi z roku 1232. V nej panovník, Arpádovec zaradil obyvateľov viacerých obcí podliehajúcich Zvolenskému hradu medzi dvorníkov – hradných Nitrianskeho hradu. Za panovania kráľa Ondreja II. v 13. storočí patrila obec Uhorsku. Dejiny Velčíc sú úzko spojené s rodom Forgáčovcov, ktorému ako panstvo patrili. V 17. storočí boli v zálohu u rodiny Fánchy a od začiatku 18. Storočia patrili k zlatomoraveckému panstvu rodu Migazzi.
Názov obce pravdepodobne súvisí s vlkom, alebo vlkmi. Túto hypotézu podporuje aj zachovaná pečať z r. 1720. Najstaršie zachovaný úradný názov obce je z roku 1232, keď bola dedina kráľovským korunným majetkom a mali latinský názov WELCHEZ.

Historické a prírodné pamiatky

Podľa výskumov bol Velčický kostol zasvätený Najsvätejšej Trojici vybudovaný pravdepodobne na konci 13. Storočia. Dvakrát bol poškodený požiarmi, prestavovaný a rozširovaný až do dnešnej podoby. V roku 1570 Turci zabrali aj územie Velčíc.
Okolo roku 1740 bola pod blízkym vrchom Svinec vybudovaná kaplnka sv. Kríža, a Sedembolestnej Panny Márie. Zrekonštruovaná bola v rokoch 1951 – 2 . Jej vzácnou súčasťou je baroková socha Sedembolestnej Panny Márie – vyhlásenej za kráľovnú Tríbečských hôr a relikviár sv. Kríža. V tridsiatych rokoch 19. storočia bola nad Velčicami v Hute založená skláreň. Neskôr tam stála píla.
Nad obcou je vybudovaná priehrada a zvieracia obora pre daniele. V jej areáli sa nachádza poľovnícka chata. V chotári stojí aj veľká chata na Tríbeči.

Velčický kostol

Erb obce

Priemysel a poľnohospodárstvo

Priemyselné podniky väčšieho významu sa v obci nenachádzajú. Geografická poloha obce, klimatické podmienky a pôdny fond predurčujú obec k poľnohospodárskej výrobe. Prírodné podmienky v danej oblasti umožňujú dobrý rozvoj rastlinnej, ako i živočíšnej výroby.
V obci na nachádzajú viaceré podnikateľské subjekty: PD Svornosť Neverice; M&Š&D, s.r.o.; PIEC´Auto, s.r.o.; Autokarosarská dielňa Karol Pavlov; Pohostinstvo Javor; Pohostinstvo Bar; F1 Predajňa potravín COOP Jednota SD Nitra; Vladimír Rak – chov hydiny; Súkromný automechanik Pavel Krajči Autodoprava Dušan Hudec; Autodoprava Martin Dzian; Voda-plyn-kúrenie Jaroslav Šurda a iné.

Technická infraštruktúra

● *Zásobovanie pitnou vodou*
Z hľadiska vodohospodárskej bilancie je územie obce výrazne deficitné, nároky na odber vody od obyvateľstva sú podstatne vyššie ako výdatnosť miestnych zdrojov vody. Obec Velčice má zabezpečené zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov napojením na diaľkový systém Gabčíkovo cez SKV Vráble - Zlaté Moravce.

● *Odvádzanie a čistenie odpadových vôd*
V obci sa v roku 2004 dobudovala čistiareň odpadových vôd, avšak na území obce nie je kompletne vybudovaná splašková verejná kanalizačná sieť. Splaškové odpadové vody sú teda z niektorých domácnosti zachytávané do žúmp.
Zrážkové vody sú zväčša zachytávané do cestných rigolov s odvedením do rastlého terénu, kde postupne vsakujú resp. do jestvujúcich vodných tokov.

● *Dopravné siete*
Spojnicou medzi Zlatými Moravcami a Nitrou je štátna cesta 3. triedy č. III/06433, ktorá prechádza obcou Sľažany. Napája sa na ňu štátna cesta č. III/06439, ktorá zabezpečuje napojenie obcí ležiacimi za Sľažanmi na tieto centrá. Štátna cesta III. triedy č.III/06439 vedie územím dotknutej obce Velčice.

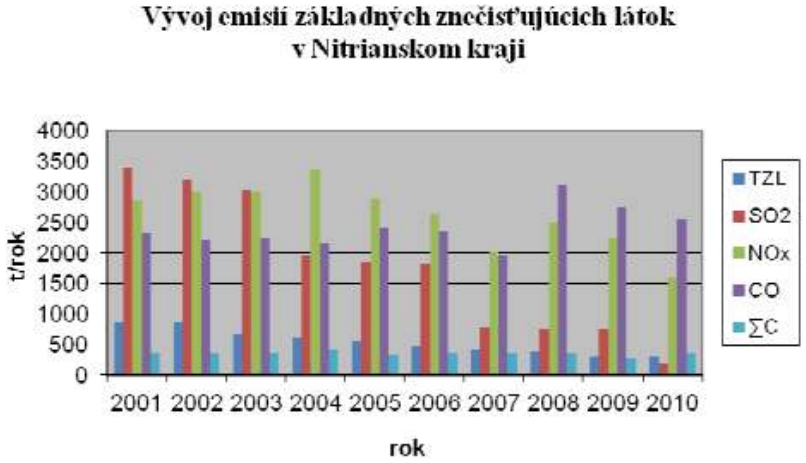
3. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

Environmentálna regionalizácia SR vymedzila kvalitu životného prostredia na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, vôd, bioty a horninového prostredia. V zmysle tejto regionalizácie záujmové územie zasahuje do „Ponitrianskej zaťaženej oblasti", pričom je v zmysle environmentálnych regiónov začlenené do Nitrianskeho regiónu. Záujmové územie patrí do štvrtého stupňa úrovne ŽP z päťstupňovej škály, t.j. má prostredie s nízkou kvalitou.

3.1 OVZDUŠIE

Ovzduším sa podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov rozumie okolité ovzdušie v troposfére okrem ovzdušia v pracovných priestoroch do ktorých nemá verejnosť pravidelný prístup. Stav kvality ovzdušia odrážajú imisie, t.j. škodliviny, ktoré sa nachádzajú v atmosfére. Ide predovšetkým o látky, ktoré bezprostredne sú v kontakte so živou zložkou a môžu ich vo zvýšených koncentráciách ohroziť.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia, na základe § 7 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z. z. uverejňuje zoznam jednotlivých skupín zón a aglomerácií.
Na základe výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia, MŽP SR zaradilo celý Nitriansky kraj do 1. skupiny zón a aglomerácií, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami vyššia ako limitná hodnota, prípadne limitná hodnota zvýšená o medzu tolerancie, ak je určená. Ak ide o znečistenie ovzdušia ozónom, v prvej skupine sú aglomerácie a zóny, v ktorých je koncentrácia ozónu vyššia ako cieľová hodnota pre ozón. Nitriansky kraj patrí do tejto skupiny úrovňou znečistenia PM10 a ozónu.
Tretia skupina uvádzanej klasifikácie predstavuje zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia znečisťujúcimi látkami pod limitnými hodnotami. Ak ide o znečistenie ovzdušia ozónom v tretej skupine, sú aglomerácie a zóny, v ktorých je koncentrácia ozónu nižšia ako dlhodobý cieľ pre ozón. Nitriansky kraj je zaradený do tejto skupiny kvôli prekročeniu limitných hodnôt: oxid siričitý, oxid dusičitý, olovo, oxid uhoľnatý a benzén.

Zdroj: NEIS (Národný emisný informačný systém)

Z medziročného porovnania produkcie emisií v Nitrianskom kraji je zrejmý pokles produkcie všetkých znečisťujúcich látok s miernymi nárastmi v niektorých rokoch, ktoré je individuálne pri každej znečisťujúcej látke.
Územie okresu Zlaté Moravce ani dotknutej obce Velčice nie je navrhované ako vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia.

3.2 VODA

Znečistenie povrchových vôd

Kvalita povrchových vôd sa hodnotí v zmysle Nariadenia vlády č. 269/2010 Z.z., Prílohy č.1, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Záujmové územie sa nachádza v čiastkovom povodí Nitry na toku Čerešňový potok. Kvalita vody rieky Nitra a jej prítokov je negatívne ovplyvňovaná najmä významnou banskou a priemyselnou činnosťou v regióne Prievidze (Handlová, Prievidza, Nováky), výrazný vplyv majú aj veľké mestské aglomerácie – Topoľčany, Nitra a Nové Zámky. Vzhľadom na nižší prietok v Nitre je pri porovnateľnom osídlení a priemysle relatívne zaťaženie toku vyššie ako v prípade Váhu, čo sa prejavuje aj horšou kvalitou povrchových vôd v celom povodí Nitry.
Hlavnými producentmi komunálnych odpadových vôd v povodí Nitry sú najmä ČOV Prievidza, ČOV Topoľčany, ČOV Nitra a ČOV Nové Zámky. Medzi najvýznamnejších priemyselných

znečisťovateľov patria firmy v aglomerácii Prievidze - chemický podnik Novácke chemické závody v Novákoch a Elektrárne Nováky v Zemianskych Kostoľanoch (ENO). Handlovka je recipientom odpadových vôd z Handlovej a Prievidze. Jediným významnejším zdrojom znecistenia Nitrice je gumárenský priemysel v Dolných Vesteniciach (Vegum, SaarGummi Slovakia). Bebrava je recipientom odpadových vôd z Bánoviec nad Bebravou. Kvalita vody rieky Žitava je ovplyvňovaná hlavne komunálnymi odpadovými vodami zo Zlatých Moraviec a Vrábel. Cez prítoky sa do toku dostáva aj znečistenie z firiem Tesgal Vráble a Danfoss Zlaté Moravce.
Kvalita povrchovej vody bola v záujmovom území v roku 2010 hodnotená v dvoch monitorovaných miestach - Tesárske Mlyňany a Slažany, ktoré sa nachádzajú južne od záujmového územia. V Tesárskych Mlyňanoch na Žitave bol zo všeobecných ukazovateľov (časť A) prekročený limit dusitanového aj amoniakálneho dusíka, v Slažanoch došlo k prekročeniu limitu pre ročný priemer ortuti. V častiach B a C všetky sledované syntetické a nesyntetické látky spĺňali požiadavky na kvalitu vody. Z hydrobiologických a mikrobiologických ukazovateľov (časť E) bol prekročený limit v ukazovateli sapróbny index biosestónu v Tesárskych Mlyňanoch.

Tab. č. 10: Prehľad nesplnenia požiadaviek na kvalitu vody

NEC	VODNÝ ÚTVAR	TOK	MONITOROVANÉ MIESTO	Riečny km	Ukazovatele nevyhovujúce požiadavkám na kvalitu povrchovej vody podľa Prílohy č. 1:			
					Časť A	Časť B	Časť C	Časť E
N559000D	SKN0019	Žitava	Tesárske Mlyňany	39,30	$N\text{-}NO_2$, $N\text{-}NH_4$			SI-bios.
N562000D	SKN0065	Čerešňový potok-1	Slažany	11,30	Hg (RP, NPK)			

(Hodnotenie kvality povrchových vôd Slovenska za rok 2010, MŽP SR, SVP, š.p., SHMÚ, VÚVH, 2011)

Znečistenie podzemných vôd

Záujmové územie patrí podľa útvarov podzemných vôd do predkvartérneho útvaru SK2001000P Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váh. V útvare podzemnej vody SK2001000P sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä jazerno - riečne sedimenty najmä piesky a štrky, íly stratigrafického zaradenia neogén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 30 m - 100 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd je z vyšších častí panvy k nižším, resp. k drenážnym prvkom viazaných na priebeh tektonických línií.
V rámci chemického zloženia podzemných vôd prevažujú v katiónovej časti dominuje Ca^{2+} a v aniónovej HCO^{3-}. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váh zaradené medzi základný výrazný Ca-HCO^3 typ.
Podľa mineralizácie radíme medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váh medzi vody so zvýšenou až vysokou mineralizáciou (617-3302 mg.l-1).
Kvalita podzemných vôd sa hodnotí v zmysle Nariadenia vlády 496/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. V blízkosti záujmového územia sa nenachádza žiaden objekt monitorovania kvality podzemných vôd. V roku 2010 boli v monitorovaných objektoch v rámci tohto útvaru zaznamenané prekročenia limitných hodnôt železa a mangánu (ako dôsledok redukčného

prostredia), ktoré patria k najčastejšie prekračovaným ukazovateľom vo väčšine objektov. Okrem týchto prekročení boli lokálne zaznamenané aj zvýšené koncentrácie dusičnanov, RL_{105}, $CHSK_{Mn}$ a sírovodíka. V skupine špecifických organických látok nedošlo k prekročeniu limitných hodnôt v žiadnom ukazovateli. (Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2010, SHMÚ Bratislava, 2011).

3.3. PÔDA

Všetky druhy pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, teda znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Znižovanie produkčných schopností pôd spočíva najmä v znižovaní podielu humusu v pôde z titulu uprednostňovania hnojenia priemyselnými hnojivami pred hnojením maštaľným hnojom, strate prirodzenej hrudovitosti pôdy, znižovaním podielu pôdneho vzduchu, znížením schopnosti pôdy prijímať vodu atď. Vplyvom priemyselných hnojív, prevažne kyslého charakteru, ako i vplyvom kyslých dažďov dochádza k znižovaniu pH pôdy.

3.4. BIOTA

V priamo dotknutom území sa nenachádzajú žiadne cenné rastlinné a živočíšne spoločenstvá, ktorým by bola poskytovaná osobitná ochrana. Nenachádzajú sa tu ani biotopy národného, či európskeho významu, ktoré by mohli byť realizáciou zámeru zničené alebo poškodené. Pre územie priamo dotknuté plánovanou činnosťou sú typické len antropogénne biotopy s minimálnou druhovou pestrosťou zástupcov rastlinnej, či živočíšnej ríše.

3.5. ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti a v neposlednom rade aj kvality životného prostredia.
Hodnotenie súčasného zdravotného stavu obyvateľstva záujmového územia je veľmi obtiažne nakoľko nie sú k dispozícii podrobné údaje na charakteristiku uvedeného javu
v danej lokalite. Údaje o zdravotnom stave obyvateľstvá sú k dispozícií sumárne za okres v zdravotníckych ročenkách a štatistických publikáciách.

Okres Zlaté Moravce, Nitriansky kraj	**rok**							
Vybrané ukazovatele demografického charakteru	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Počet obyvateľov k 31. 12. spolu	43045	42955	42897	42775	42679	42597	41358	41339
Z toho mužov	20878	20826	20804	20756	20741	20751	20156	20198
Z toho žien	22167	22129	22093	22019	21938	21846	21202	21141
Predproduktívny vek - EU (0 - 14)	6689	6397	6197	5946	5791	5700	5430	5412
Produktívny vek - EU (15 - 64)	30401	30591	30679	30765	30760	30753	29785	29639
Poproduktívny vek - EU (65 - 100+)	5955	5967	6021	6064	6128	6144	6143	6288
Celkový prírastok obyvateľstva	-64	-90	-58	-122	-96	-82	-105	-19
Saldo migrácie	69	52	86	10	22	2	-52	78

Stredná dĺžka života pri narodení muži	68,79	69,06	69,83	69,93	70	70,48	71,04	71,33
Stredná dĺžka života pri narodení ženy	78,68	79,09	79,29	79,12	79,21	79,31	79,4	79,59
Vybrané ukazovatele sociálneho charakteru								
Nezamestnaní spolu	2683	1837	1486	1602	2622	2339	2535	2915
Miera evidovanej nezamestnanosti spolu	11,12	7,71	5,99	6,93	11,52	10,31	11,52	13,26
Miera evidovanej nezamestnanosti mužov	9,91	6,51	5,37	5,48	9,84	9,22	10,09	11,69
Miera evidovanej nezamestnanosti žien	12,68	9,20	6,80	8,86	13,80	11,78	13,45	15,37
Domový a bytový fond a technická vybavenosť								
Dokončené byty	50	61	59	64	58	100	69	146
Podiel obyvateľov v domoch napojených na verejnú kanalizačnú sieť	41,28	45,36	48,61	48,04	47,41	48,94	44,49	46,92
Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	78,78	81,23	81,83	81,15	81,55	82,05	80,98	84,37
Životné prostredie								
Produkcia tuhých emisií v t	244	229,3	227	229	231,7	230,6	253,9	
Množstvo komunálneho odpadu (kg/obyv.)	302,32	350,73	348,87	316,43	344,58	345,42	389,50	328,15
Množstvo zhodnoteného kom. odpadu (kg./obyv.)	1,05	6,80	11,67	14,85	15,64	22,45	34,10	33,12

V roku 2012 v okrese Zlaté Moravce žilo 41 339 obyvateľov, pričom ich počet klesá. V porovnaní s rokom 2005 (43 045 obyvateľov) je ich o 294 menej. Ich pokles je na úrovni približne 0,7 %. V okrese je neustále prevaha žien. V rámci vekového zloženia najviac obyvateľov je v produktívnom veku (15-64), pričom ich počet od roku 2005 rástol z 30 401 na 30 753 (rok 2010) a od roku 2011 klesá. Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (65-100+) neustále rastie z 5 955 (rok 2005) na 6 288 (rok 2012), nárast približne o 5,6 %. Počet ľudí v predproduktívnom veku (0-14) za rok 2012 (spolu 5 412) klesol oproti roku 2005 (spolu 6 689) o približne 19,1 %. Celkový prírastok je počas niekoľko rokov v záporných číslach (-636) a saldo migrácie (267) znamená, že do okresu sa viac ľudí za posledné roky prisťahovalo ako sa vysťahovalo, okrem roku 2011, kedy ubudlo 52 ľudí.
V okrese Zlaté Moravce v roku 2012 bolo 2 915 nezamestnaných, pričom ich počet v rokoch 2005 až 2012 kolísal. Miera evidovanej nezamestnanosti spolu bola na úrovni 13,26 %. V roku 2005 bola na úrovni 11,12 %. V roku 2007 klesla nezamestnanosť na 5,99 %, potom však začala stúpať. Nezamestnanosť žien bola v rokoch 2005 až 2012 vyššia a prevyšovala mieru nezamestnanosti mužov. Priemerná hrubá nominálna mzda zamestnanca v okrese Zlaté Moravce rastie a v roku 2012 dosiahla hodnotu 707€, pričom však za celoslovenským priemerom zaostáva o 174 €.

III. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

1. 1 ZÁBER PÔDY

Podľa vymedzeného územia sa pozemok nachádza v zastavanom území obce Velčice (intraviláne). Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k trvalému záberu poľnohospodárskej pôdy. Posudzovaná činnosť je pokračovaním už existujúcej prevádzky,

1. 2 SPOTREBA VODY

Plánuje sa so spotrebou cca 110 m3/rok.

1. 3 PLYN

So spotrebou plynu sa neuvažuje, kúrenie i technológia bude výlučne drevom.

1. 4 ELEKTRICKÁ ENERGIA

Počíta sa so spotrebou cca 7000 kWh /rok.

1. 5 POŽIADAVKY NA DOPRAVNÉ CESTY A PARKOVACIE PRIESTORY

Nebudú žiadne.

1. 6 NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

.4 pracovníci.

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2. 1 Zdroje znečistenia ovzdušia

Počas prípravy sa počíta prakticky s minimálnym zdrojom znečisťovania ovzdušia, a to vplyvom častejšwj dopravy mechanizmov a z prace stavebných mechanizmov. Tieto budú krátkodobé a zanedbateľné.

Počas prevádzky sa ráta len so znečistením ktoré je minimálne a to z vykurovania administratívy a technológie, ktorá je uz existujúca. Vsetko je na báze horenia dreva . Na malý zdroj znečisťovania ovzdušia bol vydaný súhlas 1/2007 zo dňa 07.02.2007 a 1/2006 zo dňa25.10.2006.

Možno teda predpokladať, že činnosť pre ktorú sa robí zisťovacie konanie výrazne neovplyvní hodnotu súčasného znečistenia ovzdušia dotknutého územia.

2. 2 Odpady

Odpad bude na stavenisku uskladnený v kontajneroch, nebezpečný odpad v kontajneroch s dvojitým dnom. Odpad bude podľa potreby zo staveniska odvážaný na recykláciu, respektíve na skládku stavebného odpadu. Počas celej doby skladovania odpadu je potrebné viesť evidenciu o druhu skladovaného odpadu a množstve skladovaného odpadu.

2. 3 Odpadové vody

V objekte je riešená vnútorná kanalizácia ako splašková. Splaškové vody sú odvádzané od zaria´dovacích predmetov pomocou pripojovacích odpadových a zvodových potrubí. Zaustenie je do žumpy o veľkosti 10 m3.

2. 4 Zdroje hluku

Počas výstavby

Dôjde k malému navýšeniu hluku z pracovných mechanizmov a dopravy stavebných mechanizmov. Tento jav je ale prechodný.

Počas prevádzky

Počas prevádzky sa neočakáva zvýšená hladina hluku nad mieru únosnosti alebo ovplyvnenia kvality zdravia ľudí. Pracuje sa v súlade so zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rešpektuje sa vyhláška MZ SR 549/2007 Z. z.

2. 5 Zdroje žiarenia tepla a zápachu

Žiarenie ani iné fyzikálne polia sa v súvislosti so stavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti nevyskytujú. Nepredpokladáme šírenie žiarenia ani iných fyzikálnych polí z hodnotenej činnosti, že by dochádzalo k ovplyvneniu pohody užívateľov hodnoteného územia.

2. 6 Vyvolané investície

Realizácia výstavby predpokladá celkové investície na výstavbu objektu v sume cca. 27 000 EUR. Ďalšie možné vyvolané investície môžu vyvstať z výsledkov posudzovania. V tejto etape však navrhovateľ žiadne iné, okrem vyššie popísaných nepredpokladá.

3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3. 1 VPLYVY NA HORNINOVÉ PROSTREDIE A RELIÉF

Z charakteru činnosti a súčasného stavu posudzovaného areálu sa nepredpokladá žiadne pôsobenie na horninové prostredie. V súvislosti s posudzovanou činnosťou sa budú robiť terénne úpravy a iné činnosti, ktoré by nemali vplývať na reliéf a horninové prostredie.

V priamo dotknutom území ani v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú ťažené ani výhľadové ložiská nerastných surovín.

3. 2 VPLYVY NA POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY

Z hľadiska ohrozenia kvality podzemných vôd v oblasti výstavby pripadajú do úvahy následovné zdroje kontaminácie :
Náhodné úniky ropných látok zo stavebných mechanizmov, vrátane potencionálnych havarijných únikov počas realizácie stavby.

Vplyv počas prevádzky – všetky vplyvy budú eliminované dodržaním zákonných postupov podľa zákonov a vyhlášok, pre únik ropných látok bude vypracovaný havarijný plán v prípade, ked sa hodnota spotreby NL zvýši nad 1000 kg/rok.

3. 3 VPLYVY NA OVZDUŠIE A KLÍMU

3.3.1 Vplyv na ovzdušie

Najväčší vplyv na ovzdušie predpokladáme pri výstavbe objektov. Zvýšená prašnosť bude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu ovzdušia blízkeho okolia. Prijatými opatreniami bude tento nepriaznivý vplyv eliminovaný na minimum.

Vplyvy počas prevádzky
V tejto etape možno predpokladať, že posudzovaný zámer nebude výrazne ovplyvňovať znečisťovanie ovzdušia danej lokality v dlhodobom ani krátkodobom režime.

3.3.2 Vplyv na mikroklímu

Vzhľadom na skutočnosť, že povolením posudzovanej činnosti nepríde k žiadnym zmenám v štruktúre činnosti oproti nulovému variantu, nepredpokladáme vplyvy, ktoré by výrazne ovplyvňovali mikroklímu priamo dotknutého areálu.

3. 4 VPLYVY NA PÔDU

Je potrebné upozorniť na zvýšené riziko kontaminácie pôdy najmä ropnými látkami počas výstavby. Počas prevádzky sa s kontamináciou pôdy uvažuje len v prípade havárie. Uvedené sa bude riešiť interným predpisom, alebo havarijným plánom.

3. 5 VPLYVY NA BIOTU, CHRÁNENÉ ÚZEMIA A ÚSES

Navrhovaný zámer je situovaný v intraviláne obce Velčice. Na pozemkoch, ktoré sú posudzovanou činnosťou priamo dotknuté sa nenachádzajú žiadne cenné rastlinné, či živočíšne spoločenstvá. Do priamo dotknutého územia ani jeho okolia priamo dotknutého posudzovanou prevádzkou nezasahujú žiadne chránené územia, prvky územného systému ekologickej stability a nevyskytujú sa tu biotopy národného, či európskeho významu.
Realizáciou navrhovanej činnosti nedochádza k likvidácii žiadného ekosystému, či biotopu. Výstavbou prístavby nedochádza k žiadným významným vplyvom na genofond ani biodiverziu riešeného územia.

Z riešeného územia nie je vytlačený nijaký významný rastlinný ani živočíšny taxón. Posudzovaná plocha je z hľadiska botanického, zóologického a fytocenologického bezcenná. Uvedená činnosť nebude mať žiaden škodlivý vplyv na zdravotný stav rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v riešenom území.

3. 6 VPLYVY NA ŠTRUKTÚRU A SCENÉRIU KRAJINY

POČAS VÝSTAVBY
V období výstavby možno predpokladať dačasné narušenie scenérie krajiny v dôsledku stavebných prác (odstránenie povrchového krytu, rozostavané objekty).

POČAS PREVÁDZKY
Realizáciou zámeru sa nenavýši zastúpenie antropogénnych prvkov súčasnej krajinnej štruktúry na úkor prírodných.

3. 7 VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO A SÍDLA

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY
Najvýraznejším dopadom bude produkcia hluku a prašnosti v dotknutom území počas výstavby. Hluk a prašnosť bude spôsobená samotnou dopravou a výstavbou športového areálu. Tieto vplyvy budú krátkodobé, nepredpokladáme dlhodobú záťaž.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY
Prevádzka nie je spojená s ohrozovaním zdravotného stavu obyvateľstva.

3. 8 VPLYVY NA DOPRAVU

VPLYV POČAS VÝSTAVBY
sa predpokladá najvýraznejší na dopravu v súvislosti s prejazdom stavebných vozidiel, čo bude predstavovať zvýšenie počtu vozidiel na príjazdovej komunikácii.

VPLYV POČAS PREVÁDZKY
sa nepredpokladá oproti súčasnému stavu.

4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Vlastná prevádzka posudzovaného zámeru nebude pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických limitov zdrojom toxických alebo iných škodlivín a žiadnym spôsobom neovplyvní zdravotný stav dotknutého obyvateľstva.

Budú sa dodržiavať príslušné normy ochrany zdravotného stavu zamestnancov, hodnoty rizikových parametrov, nebudú sa prekračovať platné limity.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Realizácia zámeru nenaruší záujmy ochrany prírody a krajiny. Zámer je navrhovaný v území, na ktoré sa vzťahuje prvý stupeň ochrany, bez zvláštnej územnej ochrany.

Navrhovaná výstavba nezasahuje priamo do žiadných veľkoplošných, ani maloplošných chránených území, ani do ich ochranných pásiem a navrhovaných území európského významu v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Navrhovaná činnosť nebude priamo ani nepriamo ovplyvňovať chránené územia prírody a krajiny ani chránené vodohospodárske územia (zákon NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách).

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA

6. 1 VPLYVY NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE

6.1.1 Vplyvy na horninové prostredie a reliéf

Znečistenie horninového prostredia: - nevýznamné
Výrazný vplyvy na reliéf : - nevýznamný

6.1.2 Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Znečistenie povrchových a podzemných vôd je predpokladaný len v prípade havárie. Na uvedenú skutočnosť je prevádzka vybavená potrebnými náležitosťami teda absorbentom a pracovníci su poučený o spôsobe odstránenia náhodného úniku. V prípade obsahu žumpy sa jedná o odovzdanie právnickej zodpovednej osoby a za haváriu v rámci odvozu nenesie autoservis žiadnu zodpovednosť.

6.1.3 Vplyvy na ovzdušie

Znečistenie ovzdušia počas výstavby: dočasný málo významný

Zaťaženie hlukom z dopravy počas výstavby: nepriaznivý vplyv s postupným pôsobením, dočasný, málo významný.
Zaťaženie hlukom z dopravy počas prevádzky: nepriaznivý vplyv, trvalý, v súčasnosti neznámeho rozsahu, pravdepodobne málo významný

6.1.4 Vplyvy na pôdu

Nedôjde k vyňatiu poľnohospodárskej pôdy. Žiaden významný vplyv.

6.1.5 Vplyvy na genofond a biodiverzitu

Vplyv na geofond a biodiverzitu rastlinných druhov nepredpokladáme.

6. 2 VPLYVY NA KRAJINU

6.2.1 Vplyvy na štruktúru a scenériu krajiny

Narušenie scenérie v dôsledku stavebných prác: nepriaznivý vplyv, dočasný, málo významný.

6.2.2 Vplyvy na ochranu prírody

nepredpokladáme

6.2.3 Vplyvy na stabilitu krajiny

nepredpokladáme

6. 3 VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO, SÍDLA A DOPRAVU

6.3.1 Počet obyvateľov ovplyvnených účinkami činnosti a sociálnoekonomické dôsledky

nepredpokladáme

6.3.2 Vplyvy na dopravu

v porovnaní so súčasným stavom totožné

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

S prihliadnutím k charakteru stavby a jej umiestnením možno konštatovať, že vplyvy navrhovanej stavby nebudú presahovať štátne hranice. Stavba neprinesie významné vplyvy na životné prostredie ani dotknutého územia.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU VPLYVY SPÔSOBIŤ S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Nie sú známe vyvolané súvislosti, ktoré by mohli negatívne alebo pozitívne ovplyvniť súčasný stav životného prostredia záujmového územia.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti predstavujú štatisticky veľmi málo pravdepodobný vznik situácií a udalostí katastrofického charakteru.

Riziká katastrofického charakteru nie je možné predvídať v dostatočnom predstihu. Súvisia s extrémnymi poveternostnými situáciami.

Dôležitým možným rizikom je vznik požiaru. Pri dodržaní všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov bude riziko vzniku požiaru a znečistenia životného prostredia minimálne.

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Vo všeobecnosti je cieľom opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti eliminácia, resp. zmiernenie negatívnych vplyvov zámeru na prírodné prostredie a sociálno-ekonomické prostredie a to v etape prípravy stavby, v etape výstavby a po ukončení výstavby.
Identifikované predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti môžu byť zmiernené až úplne minimalizované s uplatnením niekoľkých opatrení.
Za najvýznamnejšie považujeme opatrenia technického a prevádzkovo -organizačného charakteru.
Základné technické opatrenia vychádzajú z právnych predpisov, technických noriem a zahŕňajú predovšetkým opatrenia, ktoré by mali byť realizované počas výstavby za účelom eliminácie nepriaznivých vplyvov stavebných prác na životné prostredie. Ide najmä o tieto opatrenia:

- dodržanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnych predpisov, hygienických predpisov
- ochranu územia a obyvateľstva pred hlukom, vibráciami a exhalátmi
- ochranu povrchových a podzemných vôd pred znečistením
- stabilizáciu reliéfu a substrátu v exponovaných lokalitách
- organizácia dopravy počas výstavby
- zamedzenie kontaminácie pôdy a horninového prostredia dobrým technickým stavom stavebných mechanizmov
- zamedzenie prašnosti prístupovej komunikácie kropením, pravidelným čistením vozidiel a komunikácie
- zabezpečiť zneškodňovanie vznikajúcich odpadov oprávnenými firmami
- minimalizovanie nepriaznivých vplyvov stavebných prác na obyvateľov dodržiavaním hygienikom stanovenej dovy výstavby a iných podmienok.

Počas prevádzky okrem iných opatrení budú prijaté ďalšie kompenzačné opatrenia, ktoré vyvstanú z realizácie odporučeného realizačného variantu predkladaného zámeru. Teda pôjde hlavne o opatrenia zamerané na minimalizovanie rizík úniku prevádzkových kvapalín zo skladovaných vozidiel a následnej kontaminácie horninového prostredia a povrchových a podzemných vôd:

- olejové vaničky
- nepriepustné kontajnery
- oceľové prestrešenie skladovacej plochy

Všetky tieto navrhované opatrenia sú organizačne, technicky a ekonomicky realizovateľné.

11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

V prípade nulového variantu by nedošlo k zmene súčasného využívania riešeného územia. Zachované by boli súčasné vstupy a výstupy do jednotlivých zložiek životného prostredia.
Súčasný stav využívania posudzovanej prevádzky je podobný ako sa navrhuje v tomto zámer. Navrhované varianty zámeru len riešia nový spôsob skladovania vykúpených vozidiel, tak aby sa eliminovali možné vplyvy na zložky životného prostredia.

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Posudzovaná činnosť je v súlade so súčasne platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce Velčice.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Pri posudzovaní navrhovanej činnosti, neboli, na základe všeobecne známych a zistených skutočností identifikované také závažné problémy, ktorý by si žiadali hĺbkové skúmanie súvislostí medzi nimi a vplyvmi navrhovanej činnosti. Pokračovaním v súčasnej činnosti sa nepredpokladajú žiadne nové, ani zvýšené riziká v porovnaní so súčasnými.

Medzi najohrozenejšie zložky životného prostredia, ktoré budú najviac dotknuté realizáciou zámeru patrí horninové prostredie s prepojením na povrchové a podzemné vody.

Žiadne závažné okruhy problémov neboli v etape spracovávania tohto zámeru identifikované. Pripomienky k tomuto zámeru navrhujeme zapracovať v rámci vydávania nového súhlasu pre navrhovateľa, o ktorý požiada v zmysle platnej legislatíve na úseku odpadového hospodárstva.

Proces posudzovania vplyvov predkladaného zámeru je v štádiu predprojektovej prípravy zameraný hlavne na jeho environmentálnu prijateľnosť v danom území. Počas vypracovania zámeru neboli identifikované vážne problémy, ktoré by mohli v budúcnosti počas užívania navrhovanej činnosti – teda počas jej prevádzky vzniknúť a ktoré by si vyžadovali ďalší postup hodnotenia.

Na základe vyššie uvedených skutočností, identifikovaných možných negatívnych dopadov a navrhovaných kompenzačných opatrení odporúčame ukončiť zisťovacie konanie k navrhovanej činnosti a činnosť povoliť podľa osobitných predpisov.

IV. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Predkladaný zámer je vypracovaný v dvoch variantoch, pričom jeden variant je nulový, - stav ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala a druhý, kde sa počíta s realizáciou predkladaného zámeru.

Realizačný variant A spočíva v nasledovnom technologickom postupe:

1. Prevzatie starého vozidla od zákazníka.
2. Odváženie predmetného vozidla a zapísanie údajov.
3. Umiestnenie vozidla do skladu pred spracovaním.
4. Premiestnenie vozidla do dielni na vysušenie vozidla.

5. Presunutie vysušeného vozidla na zdvihák – demontáž motora, el.káblov, blatníkov, dverí, náprav....
6. Odsatie klímy.
7. Presun auta na demontáž pneumatík.
8. Odobratie motorového oleja pojazdnou zbernou nádobou na opotrebovaný olej s odsávačkou.

Vozidlo na zdviháku sa demontuje čiastočne s ručným náradím a čiastočne s pneumatickým uťahovákom a piestovým kompresorom.

Pri nulovom variante zostane pozemok v pôvodnom stave a zostanú zachované súčasné vstupy a výstupy do jednotlivých zložiek životného prostredia. Automobily skladované len na voľnej ploche, prípadný únik ropných látok bude eliminovaný len použitím olejových vaničiek.

Vzhľadom na vyššie popísané, identifikované výstupy z posudzovanej činnosti, environmentálnu vhodnosť lokality na umiestnenie navrhovaného charakteru zástavby a s uplatnením navrhovaných kompenzačných opatrení, navrhujeme realizovať realizačný variant A.

V. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

MAPOVÉ PRÍLOHY

Umiestnenie navrhovanej činnosti

FOTODOKUMENTÁCIA

Pohľad na dotknuté územie

INÉ PRÍLOHY

Upustenie variantného riešenia

VI. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

Územný plán VÚC Nitrianskeho kraja, Aurex, spol. s r. o.

Zákon NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny

Zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

www.atlas.sk

www.sopsr.sk

www.shmu.sk

www.statistics.sk

www.air.sk

www.pamiatky.sk

www.enviroportal.sk

www.velcice.sk

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

Žiadne, resp. doteraz vydané povolenia a zmluvy súvisiace s predchádzajúcim povolením činnosti.

3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie nie sú známe.

VII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Nitra, máj 2015

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATEĽ ZÁMERU

AEGIS BUSINESS GROUP s.r.o.
Budatínska 16
851 05 Bratislava

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

PIEC´ AUTO s.r.o., Dušan Beňo

.....

3. OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA NAVRHOVATEĽA:

Čalkovská Eleonóra

.....

AEGIS BUSINESS GROUP s.r.o.
Budatínska 16
851 05 Bratislava

P R Í L O H Y

MAPOVÉ PRÍLOHY:

umiestnenie navrhovanej činnosti

FOTODOKUMENTÁCIA:

areál. f. PIEC´ AUTO, s.r.o.

INÉ PRÍLOHY:

OKRESNÝ ÚRAD ZLATÉ MORAVCE
odbor starostlivosti o životné prostredie
Sládkovičova 3, 953 01 Zlaté Moravce

AEGIS BUSINESS GROUP SK k.s.
Eleonóra Čalkovská – divízia ECO Consulting
Budatínska 16
851 05 Bratislava

Váš list značky / zo dňa	Naša značka	Vybavuje	Zlaté Moravce
/07.04.2015	OU-ZM-OSZP-2015/000650 - 06 VA	Ing. A. Valušková	14.05.2015

Vec:
Autoservis, výkup a spracovávanie starých vozidiel - upustenie od variantného riešenia zámeru

Listom zo dňa 07.04.2015 a doplnením podania e-mailom zo dňa 27.04.2015, 29.04.2015 a 30.04.2015, požiadal splnomocnený zástupca navrhovateľa, spoločnosť AEGIS BUSINESS GROUP SK k.s., podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o posudzovaní") o upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti „Autoservis, výkup a spracovávanie starých vozidiel", ktorú plánuje navrhovateľ realizovať na k. ú. Velčice, p. č. 2450/3, 2450/6 s umiestnením v zastavanom území obce.

V žiadosti o upustenie od variantného riešenia zdôvodňujete vhodnosť vybranej lokality vlastníctvom uvedených parciel, nadväznosťou na jestvujúce zariadenie pneuservisu, prevádzkované navrhovateľom. Vhodnosť lokality zdôvodňujete aj tým, že navrhovateľ nedisponujete inou vhodnou lokalitou, na ktorej by sa mohla realizovať predmetná činnosť.

Po zvážení argumentov uvedených vo Vašej žiadosti Vám oznamujeme, že podľa § 22 ods. 6 zákona o posudzovaní **upúšťame od požiadavky variantného riešenia zámeru.**

Zámer, vypracovaný podľa § 22 a prílohy č. 9 zákona o posudzovaní, bude obsahovať jeden variant činnosti, ako aj nulový variant, tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil.

Zároveň Vás upozorňujeme, že ak z pripomienok predložených k uvedenému zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vyplynie potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, príslušný orgán uplatní požiadavku na dopracovanie ďalšieho variantu v konaní podľa zákona o posudzovaní.

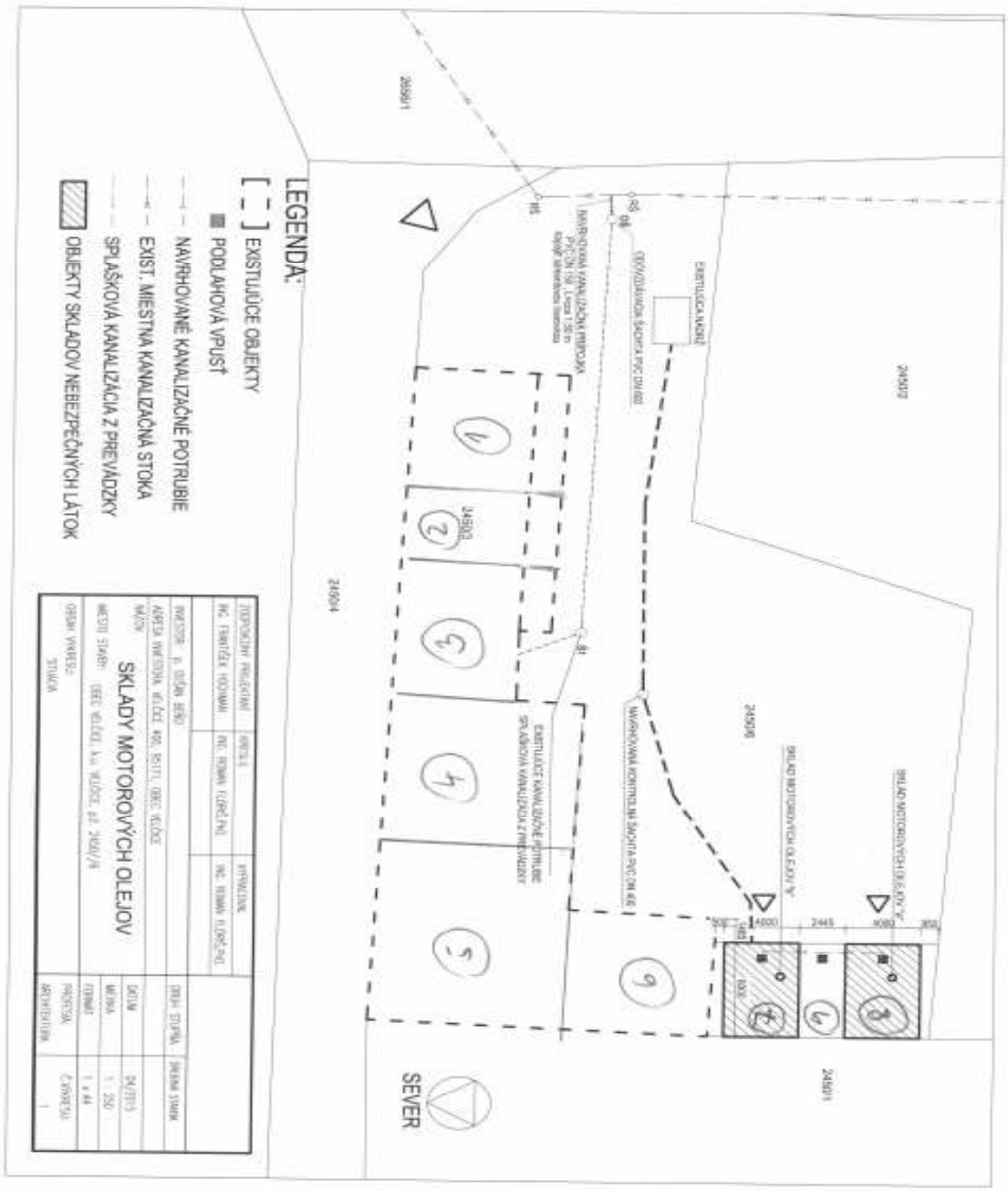
S pozdravom

Okresný úrad Zlaté Moravce
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Sládkovičova 3, 953 01 Zlaté Moravce

Ing. Mária Sýkorová
vedúca odboru

Telefón:	Internet	IČO
++421-037-6421106	www.minv.sk	00151866

Rozmiestnenie objektov:

Legenda k zaslanej situácii

1 – autoservis
2 – sociálne priestory, šatňa
3 – dieľňa na vysušovanie vozidiel – tu sa budú nachádzať všetky zariadenia čo máme – zdvihák, vyvažovačka kolies a pod.
4 – sklad náhradných dielov
5 – sklad starých vozidiel
6 – lakovňa
7 – 8 – sklady nebezpečných odpadov – tu bude 6 ks plechových 200 litrových sudov , 1 ks 1000 litrová plastová nádoba na chladiacu kvapalinu, 1 ks plastová nádoba na staré batérie. Všetko bude položené na nepriepustných roštoch.
9 – sklad pneumatík